

LIIKLUSKASVATUSE KORRALDUS KOOLIDES 2012

Hella Kaldaru

2012

Tatari 6, 10116 Tallinn
tel (0) 627 7583, faks (0) 627 7584
post@туру-uuringute.ee
www.turu-uuringute.ee

Turu-uuringute AS

SISUKORD

SISUKORD	2
Uuringu läbiviimisest.....	4
Vastajaskonna struktuur.	4
KOKKUVÕTE	5
1 LIIKLUSKASVATUSE KOORDINEERIMINE JA LÄBIVIIMINE.....	8
1.1 Dokumendid, milles liikluskasvatuse teema on eraldi välja toodud	8
1.2 Kes koordineerib liikluskasvatust?.....	8
1.3 Liikluskasvatuse läbiviimise vormid	11
1.4 Ainetunnid, millesse lõimitakse liikluskasvatust	12
1.5 Käesoleva aasta üldtööplaanis kajastatavad liiklusohutuskampaaniate teemad ...	13
1.6 Liikluspäeva-, nädala, -kuu läbiviimine koolis	15
1.7 Osalemine Maanteeameti poolt korraldatud projektides	17
1.8 Koolitee ohtlike kohtade kaardistamine.....	19
2 JALGRATTAKOOLITUS.....	20
2.1 Jalgrattakoolituse korraldus koolides	20
2.2 Takistused jalgrattakoolituse korraldamisel	22
2.3 Kohaliku omavalitsuse toetus jalgrattakoolitusele	23
3 TAGASISIDE LIIKLUSKASVATUSE TULEMUSLIKKUSEST.....	24
3.1 Tulemuslikkuse hindamise viis.....	24
3.2 Vastajate arvamused kooli liikluskasvatuse tulemuslikkusest viimastel aastatel ..	25
4 ÕPPEVAHENDID.....	27
4.1 Liikluskasvatusalases töös kasutatavad õppevahendid	27
4.2 Õppevahendite tellimine Maanteeametilt viimase 2 aasta jooksul.....	28
4.3 Maanteeametilt viimase 2 aasta jooksul tellitud õppevahendid.....	30
4.4 Õppevahendid, millest tuntakse puudust.....	30
5 ÕPETAJATE TÄIENDÕPE.....	33
5.1 Õpetajate osalemine koolitee ohtlike kohtade kaardistamise täiendkoolitusel	33

5.2	Missugusest liikluskasvatuse alast infost, täiendõppest tuntakse puudust?	33
6	PARTNERID.....	35
6.1	Hinnang Maanteeameti piirkondliku liikluskasvatuse osakonna tegevusele	35
6.2	Rahulolu infoga, mida edastab Maanteeameti piirkondlik liikluskasvatuse osakond 37	
6.3	Kuidas osaleb kohalik omavalitsus kooli liikluskasvatuse alase tegevuse korraldamises?.....	39
6.4	Koostööpartnerid liikluskasvatuse alal	40
6.5	Missugustelt instantsidelt oodatakse senisest suuremat abi?	41
6.6	Missugust abi vajatakse?	42
7	TÄIENDUSEKS.....	43
7.1	Peamised probleemid ja takistused liikluskasvatuse läbiviimiseks koolis.....	43
7.2	Veel ettepanekuid liikluskasvatuse läbiviimiseks koolis	45
	ANKEET	47

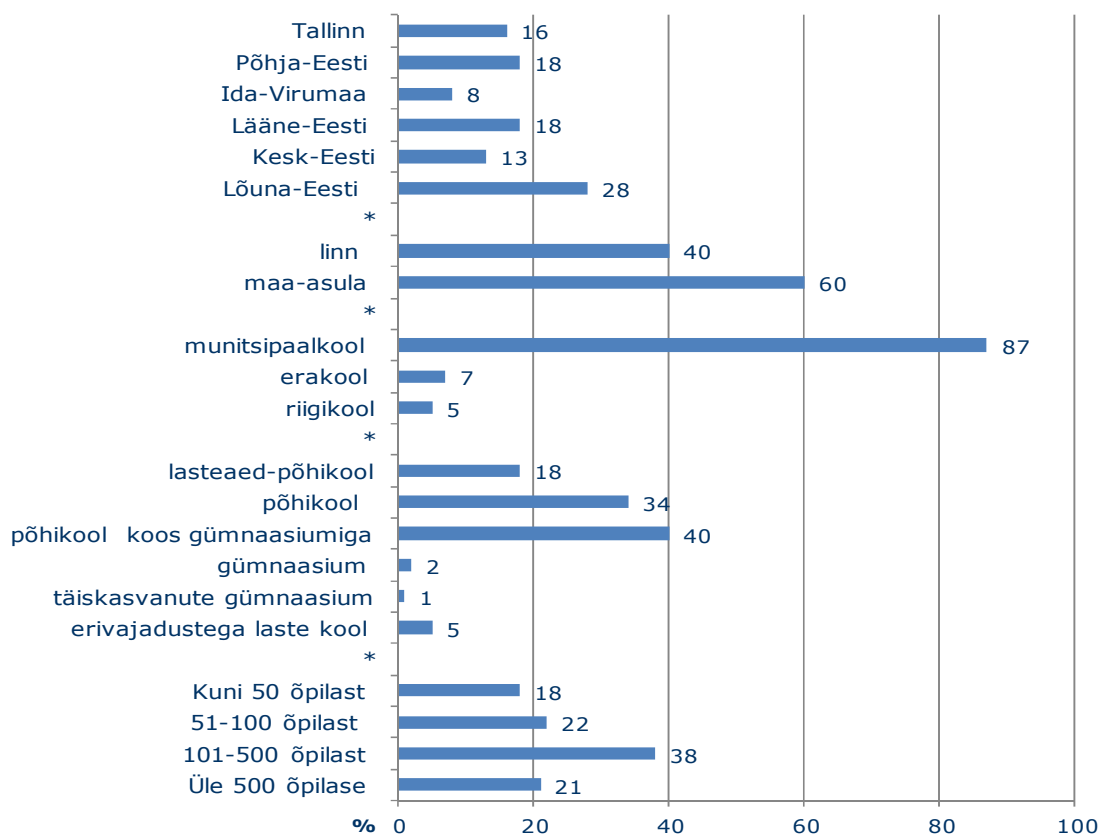
Uuringu läbiviimisest

Käesolev aruanne on koostatud põhikoolides ja gümnaasiumides läbi viidud küsitluse tulemuste kohta. Uuringu viis läbi Turu-uuringute AS, tulemused kuuluvad tellijale - Maanteeametile.

- Uuringu üldkogum oli Eesti põhikoolid ja gümnaasiumid
- Küsitlus toimus veebipõhiselt, vastajatele saadeti veebis iseseisvaks täitmiseks ankeet
- Ankeedid saadeti kõigile koolidele, mille veebiaadress oli leitav EHIS-e andmebaasist või internetist. Kokku saadeti ankeet 537 lasteasutusele, millest täidetult laekus 367 (68%)
- Saatmisel pöörduiti koolijuhi poole palvega see edastada liikluskasvatuse korraldusega kõige paremini kursis olevale inimesele koolis. Igas koolis täideti üks ankeet
- Vastamiseks sai valida eesti või vene keele
- Vastajatele, kes tähtjaks ankeeti ei täitnud, saadeti meeldetuletus
- Küsitlus oli anonüümne, vastajate kontaktandmeid ei seota tulemuste analüüsis vastustega
- Küsitlustulemused on kaalutud regiooni, omandivormi ja maa/linna lõikes vastavuses koolide tegeliku struktuuriga Eestis
- Üldtulemuste maksimaalne lubatud statistiline viga jääb $\pm 2,9\%$ piiridesse, taustrühmade lõikes võib see olla suurem
- Küsitlus toimus detsembris 2012-jaanuaris 2013

Vastajaskonna struktuur.

Kõik vastajad n=367

KOKKUVÕTE

Koolis läbiviidava liikluskasvatuse konkreetsemaid väljendusi on selle sidumine kogu õppekava läbiva teemaga „Tervis ja ohutus“. Liikluskasvatus läbiva teema osana leiab koolides väljendust enamasti mitmes dokumendis, kõige sagedamini (90% koolidest) kooli õppekavas, enamuses koolidest (ka) aasta üldtööplaanis (69%), lisaks arengukava, õpetajate tööplaanid jms. Vaid 4% koolidest vastati, et teema ei ole dokumentides eraldi välja toodud.

Liikluskasvatuse koordineerimine on konkreetsemal alusel põhikooliastmes, kus 21%-l on selleks liiklusingijuhid, 39%-l huvijuhid. Sageli juhivad huvijuhid liikluskasvatust kogu koolis, ka gümnaasiumiastmes (31%). Mõlemas astmes on liikluskasvatuse koordineerimisega ulatuslikult haaratud (ka) aineõpetajad (põhikooliastmest 53%, gümnaasiumiastmest 38%). Eriti gümnaasiumiastmes (30%), vähem põhikooliastmes (26%) koordineerib liikluskasvatusega seonduvat klassi- või õppealajuhataja, gümnaasiumiastmes lisaks ka auto- või autokooliõpetaja. Mõlemast astmest ca 21% omab koordinaatoritena õige mitut isikut korraga - küsitlusest ei selgunud, kas ja kuidas on funktsioonid jagatud. Koordinaator puudus täiesti (ei mainitud) ca 4% koolidest, põhiliselt gümnaasiumiastmest (21%), ent vastajate kommentaaridest muudele küsimustele võib oletada, et koole, kus koordinaatori roll on ebamäärane, leidub rohkemgi.

Enamuses koolidest toimub liikluskasvatus nii lõimituna ainetundidesse kui koolisiseste üritustena, mõlemad eriti põhikooliastmes (vast. 91% ja 74% põhikooliastmega koolidest). 45% mõlemast astmest viib liikluskasvatust läbi (ka) kampaaniate korras, ca 4% gümnaasiumiastmest ainult nii. Erinevalt gümnaasiumiastmest, on põhikooliastmes küllalt levinud liikluskasvatus ringitööna (34%). Gümnaasiumiastmes seevastu käsitleb 15% koolidest liiklust valikainena, mida põhikooliastme kohta mainiti harva (5%).

Ainetunnid, millesse liikluskasvatust põimitakse, on eriti põhikooli- (93%), ent ka gümnaasiumiastmes (63%) eelkõige inimeseõpetus. Gümnaasiumis on oluliselt samal tasemel ühiskonnaõpetus (63%). Järgmisel kohal on liikluskasvatuse seisukohalt mõlemas astmes kehaline kasvatus. Kui põhikooliastmes põimitakse liikluskasvatust enamuses koolidest ka keele ja kirjanduse, veidi vähem matemaatika tundidesse, siis gümnaasiumiastmest ligi pooled (49%) põimivad liiklusega seonduvat füüsikasse, vähem muudesse. (Protsendid on vastavast astmest nendes koolides, kus liikluskasvatust põimitakse ainetundidesse).

Käesoleva õppeaasta üldtööplaanis kajastatavatest liiklusohutuskampaaniatest oli esikohal helkuri kasutamine (64% koolidest), millele järgnes kiivri kasutamine (42%). 31% koolidest ei ole kampaaniaid üldtööplaanis kajastanud, ent kommentaaridest võis lugeda, et on koole, mis osalevad kampaaniates ka neid tööplaanis kajastamata. Küsitluse käigus mainiti ettepanekutena, et eelolevatest kampaaniatest tuleks teavitada koole aegsasti, eelmise õppeaasta lõpul, et neid jõuaks aastaplaanidesse lülitada.

Liikluspäevade, -nädalate ja -kuude korraldamine on omasem põhikooliastmele (vastavalt 56%, 15%, 2% vastava kooliastmega koolidest). Gümnaasiumiastmes mainiti vaid liikluspäeva (26%), mida on läbi viidud koos põhikooliastmega ja sedagi mitte alati.

Kõige sagedamini on liikluspäevi sisustatud jalgrattaüritustega. Teiseks populaarsemaks ettevõtmiseks on kohtumised külalistega politseist ja Maanteeametist. Liikluspäevade sisustamiseks loetlesid vastajad näiteid rohkesti: loengud, praktilised tegevused, õppekäigud, võistlused, viktoriinid, filmide vaatamised jms.

Ligi 2/3 koolidest on sel või eelmisel õppeaastal osalenud Maanteeameti korraldatud projektides, eelkõige projektis Vigurivänt (39%) ja Must nukk (31%). Vaid 1/3 koolidest on viimase 2 aasta jooksul läbi viinud koolitee ohtlike kohtade kaardistamise – kõige enam põhikooli I astmes. Enamasti toimus see inimeseõpetuse või klassijuhataja tunni raames. Täiendkoolitust ohtlike kohtade kaardistamiseks on saanud vaid 13% koolidest, neiski vaid 1-2 õpetajat koolist.

Möödunud õppeaastal viis jalgratturikoolituse läbi 2/3 koolidest. Koolitusi korraldati maakoolides märksa rohkem (76%) kui linnakoolides (53%). Enamasti (52% koolidest) viis kool jalgrattaõppe läbi ise, 15% ostis teenuse mujalt. Teenuse sisseostmine oli tavalisem linnades (20%). Kõige suurem sisseostetud teenuse osakaal oli suurtes (üle 500 õpilase) koolides (28%). 94% koolidest, kus jalgrattakoolitust korraldati, viis selle läbi oma territooriumil. Kohalikud omavalitsused toetasid ühel või teisel kujul 43% neist koolidest, kus koolitus toimus (kõigist koolidest ca 29%). Abi said rohkem maakoolid.

Takistustena jalgrattakoolituse läbiviimisel oli esikohal raskus leida pädevat koolitajat (12%), osaliselt kesiste tasustamisvõimaluste tõttu.

Liikluskasvatuse tulemuslikkuse otsest hindamist enamuses koolidest ei toimu, ent mingil kujul hoitakse arengutel silma peal. Kõige selgem hindamise vorm on jalgratturi- ja autojuhilubade eksam. Põhikoolis mainiti mõningal määral ka teste, kontrolltöid, praktilisi ülesandeid, lihtsalt jälgimist.

Hinnates õpilaste liiklusalaseid teadmisi, oskusi ja hoiakuid said nii põhikooli- kui eriti gümnaasiumiastmes parima keskmise hinnangu teadmised, halvima hoiakud. Siiski olid mõlemas astmes kõigi aspektide osas ülekaalus positiivsed (5 ja 4) hinded. Et liikluskasvatuse tulemused paraneksid, tuleks vastajate arvates eelkõige töötada lapsevanematega, teiseks – suurendada liikluskasvatuse süsteemsust.

Õppevahendite loetelu, mida koolid liikluskasvatuses kasutavad, oli pikk ja kirju. Kõige sagedamini mainiti koolides audiovisuaalseid materjale, liiklusega seotud kirjandust ning puslesid ja mängu. Enamus koolidest (vähemalt 62%) on viimase 2 aasta jooksul tellinud õppevahendeid (ka) Maanteeametilt. Maakoolidest moodustasid tellijad 2/3. Põhiliselt on Maanteeametilt tellitud samu vahendeid, mida kõige enam kasutataksegi – filmid, videod, mängud jms.

Küsitluse andmeil ei ole Maanteeametilt midagi tellinud koolid, milles on ainult gümnaasiumiaste. 17% koolidest ei omanud infot Maanteeameti poolt pakutavast või isegi ei teadnud sellisest võimalusest. Selliseid koole oli keskmisest enam erivajadustega laste või erakoolide seas, põhiliselt Tallinnas ja Ida-Virumaal. Muuhulgas esines vastajate kommentaarides mittetellimise põhjendusena, et kõik materjalid on eesti keeles, ent vajatakse vene- või isegi ingliskeelseid (viimast mainis 1 vastaja).

Õppevahendid, millest koolides puudust tunti, oli eeskätt liiklusväljak, -rada, -linnak ja selle juurde kuuluvad elemendid (18%). Filmide, mängude jms. puhul sooviti enamasti olemasolevaid varusid värskendada ja mitmekesistada. 12% koolidest vajas liiklusmärke. 27% koolidest ei tundnud puudust mingitest vahenditest. On lausunud tunnustussõnu Maanteeameti aadressil, kust on saadud kõike, mida on osatud küsida.

Enamus vastajatest ei osanud öelda, millist liiklusalast täiendõpet või infot nad veel vajaksid. 20% vastajaist siiski esitas soove. Neist sagedasem oli soov saada koolitust, kuidas anda liikluskasvatust läbiva teemana. Alati kuluvad ära ka värsked ideed ja spetsialistide nõu. Kommentaarides rõhutati, et koolitus peaks olema võimalikult praktilise kallakuga ning seotud konkreetsete, eriti vanemate vanuseastmetega. Probleemiks on aga koolituse eest tasumine, venekeelsete vastajate jaoks ka keeleprobleem.

Maanteeameti piirkondlike liikluskasvatuse osakondade tööga oli suur enamus (72%) vastajatest rahul - domineeris vastus „pigem rahul“ - 53%. Täiesti rahulolematuid samahästi kui ei olnudki (1%). 21% vastajatest ei osanud hinnata. Konkreetsete aspektide – õppematerjalid, kampaaniad, õppepäevad – kohta info edastamisel oldi osakondadega ülekaalukalt rahul: neist enim seoses õppematerjalidega (76%), vähim õppepäevadega (66%). Oli neidki, kes kurtsid infosulu üle – näiteks vastajad täiskasvanute gümnaasiumide ja erakoolide seas.

Kohalike omavalitsuste poolset otsest abi liikluskasvatuse korraldamisel enamus koolidest ei tunnetanud, enamasti ei ole seda ka taotletud. Konkreetsemat abi nentis ca 1/3 koolidest – enamasti rahalise abi või ringitundide toetamise kujul ja, nagu eespool mainitud, jalgrattakoolituse korraldamisel.

Põhilisteks partneriteks liikluskasvatuse alal peeti politseid (82%), Maanteeametit (73%) ja autokoole (31%). Neid koole, kellel mingeid partnereid ei olnud nimetada, oli 11%. Senisest suuremat abi, koostööd eeldatakse eriti kohalike omavalitsuste (36%) ja lapsevanemate (34%) poolt, aga küllalt paljud ka Maanteeametilt ja politseilt (mõl. 29%). Ligi kolmandik koolidest ei vajanud mingit täiendavat abi.

Üle poole vastajaskonnast ei osanud liikluskasvatuse läbiviimise ka mingeid takistusi esile tuua. 44% vastajatest siiski omas probleeme, millest pingereas esimene oli ajapuudus nii õpilaste kui õpetajate seisukohalt – kooliprogrammide ja õpilase päevakava tihedus. Vastuste seas oli viiteid raskustele rahastusega (koolitus, jalgrattaõpe, kampaaniate tellimine), õpetajate ebapiisavale pädevusele antud teemadel, liiklusväljaku või õpperaja puudumisele jm.

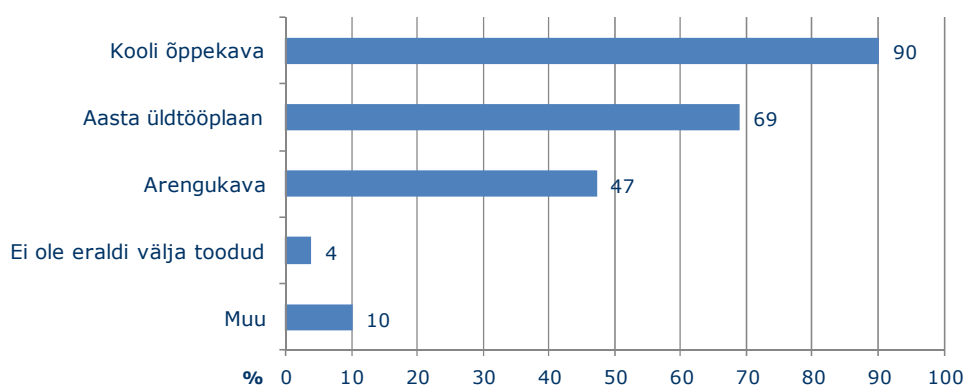
Nagu eespool on siin-seal juba mainitud, on liikluskasvatuse olukord ebamäärasem erakoolides, mille seas on mitmeid HEV koole, ning täiskasvanute gümnaasiumides. Viimastes on ka põhikooliklasse. Erivajadustega lapsed vajaksid lihtsamaid õppevahendeid, täiskasvanute gümnaasiumidesse ei jõua alati vajalik info või tunnevad need end muul viisil kõrvalejäetuna.

1 LIIKLUSKASVATUSE KOORDINEERIMINE JA LÄBIVIIMINE

1.1 Dokumendid, milles liikluskasvatuse teema on eraldi välja toodud

Vastajatel paluti märkida etteantud loendis või kirjutada omalt poolt juurde, millistes dokumentides leiab läbiva teema „Tervis ja ohutus“ liikluskasvatus nende koolis kajastust. Enamasti kajastatakse liikluskasvatust mitmes dokumendis, kõige sagedamini kooli õppekavas (90%). Vaid 4% koolidest ei ole teemat vastaja teada eraldi välja toonud. Selliseid vastajaid oli keskmisest enam erakoolide grupis (14%) ning koolides, milles on ainult gümnaasiumiaste (73%) – kahjuks oli viimast tüüpi koole valimis üldistuseks liiga vähe (8).

Joonis 1. Dokumendid, milles liikluskasvatus on eraldi välja toodud. Kõik vastajad n = 367

„Muu“ vastusena kirjutati juurde:

õpetajate töökava	16 korda (4%)
klassijuhataja tööplaani	6
kooli kodukord	3
jalgratturite koolituse tööplaani	2
ainekavad	2

- *põhimäärus, kodukord, tervisenõukogu tööplaani, metoodikanõukogu tööplaani*
- *meil on läbivate teemadega ühendatud lasteaias ja kooli õppekavas. Tegevuskava ja tegevused kavandatud üldtööplaanis*
- *liiklusringi töös*
- *klassitundide ja ürituste raamides*
- *gümnaasiumi valitud suuna dokumendid*

1.2 Kes koordineerib liikluskasvatust?

Küsimus esitati eraldi põhikooli- ja gümnaasiumiosa kohta.

Liikluskasvatuse koordineerimisega tegeldakse põhiliselt põhikooliastmes, kus 60% vastavat astet omavatest koolidest omab selles funktsioonis liiklusringi juhti (21%) või huvijuhti (39%). Lisaks neile korraldavad liikluskasvatust ka aineõpetajad (53%), enamasti ilmselt oma aine raamides.

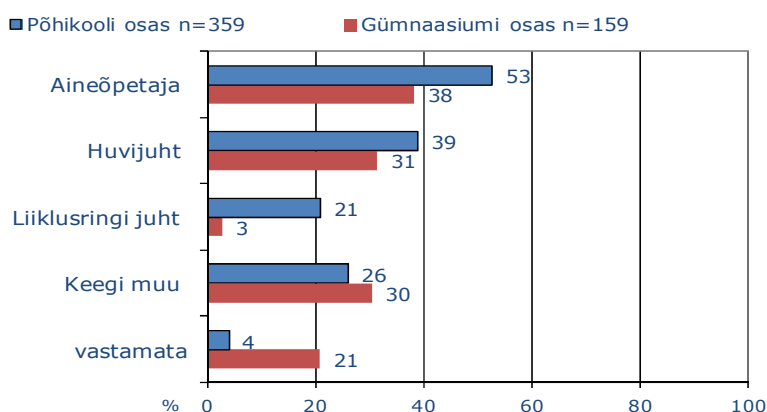
Gümnaasiumiastmes on liiklusingijuhtide roll väike (3%). Huvijuhid on koordinaatoriteks 31%-s gümnaasiumiastmet omavate koolide vastavast astmest – enamasti ühiselt kogu koolile. Ka paljude koolide gümnaasiumiastmes tegelevad liikluskasvatuse koordineerimisega aineõpetajad (38%). Suur osakaal on gümnaasiumiastmes grupil nn „keegi muu“ (30%), mis jaguneb enam-vähem võrdsetelt klassijuhatajateks, õppealajuhatajateks ja autokooli- või autoõpetajateks. On koole, kus liikluskasvatus allub otse direktorile.

Klassi- või õppealajuhatajate osa on küllalt suur ka põhikooliastmes (26%). Ligi pooltel juhtudel on neid mainitud paralleelselt muude koordinaatoritega.

Selgus, et mõlemast astmest 21% omab koordinaatoriteks üsna mitut inimest korraga, mis tõenäoliselt viitab ühtse koordineerimise puudumisele neis koolides.

Gümnaasiumiastmega koolidest 21%, põhikooliastmega koolidest 4% ei oma vastavas astmes mingit liikluskasvatuse koordinaatorit. Kokku moodustasid sellised koolid 4% kogu valimist. Nende hulgas oli peale tavakoolide mitmeid erivajadustega laste koole ja täiskasvanute gümnaasium.

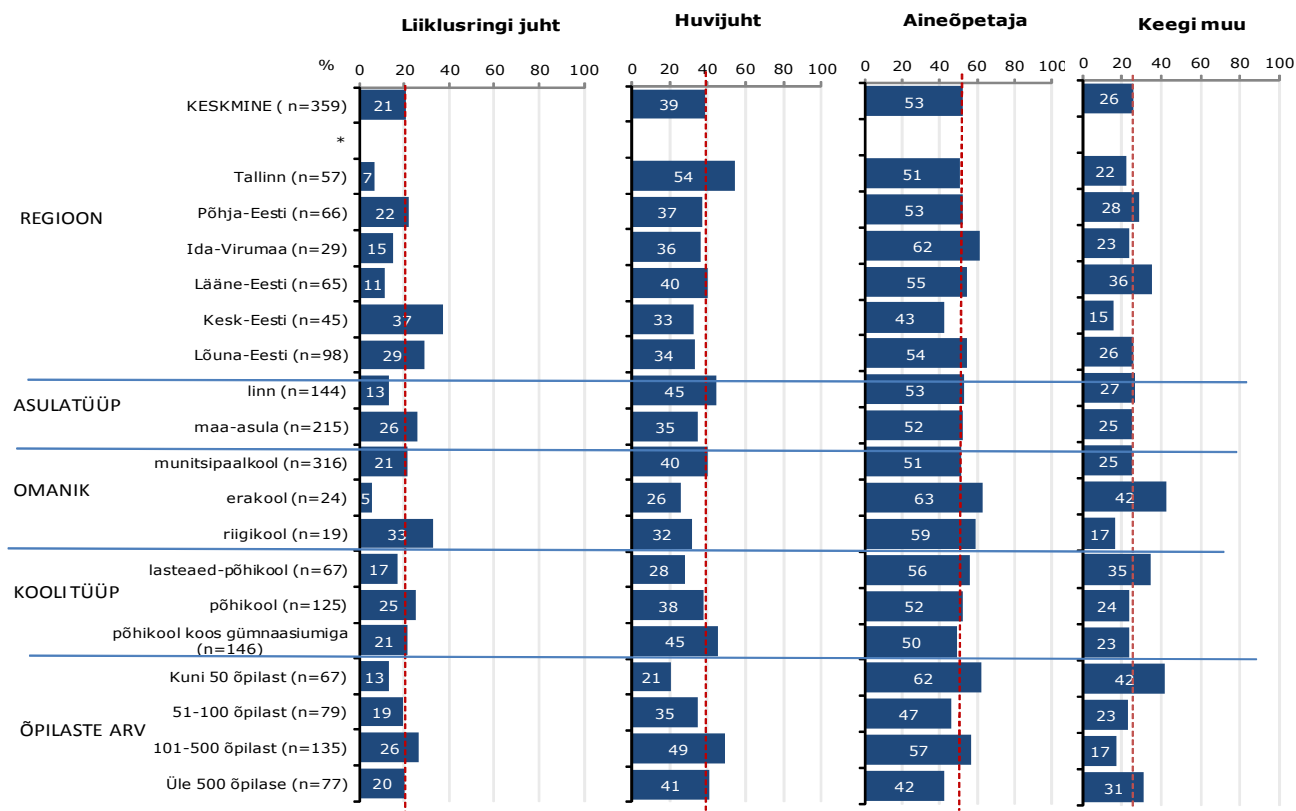
Joonis 2. Liikluskasvatuse koordinaator koolis. n=koolis on vastav aste

Kuna pilt liikluskasvatuse koordineerimisest koolides oli üsna kirju, on selgeid trende taustrühmade lõikes raske välja tuua.

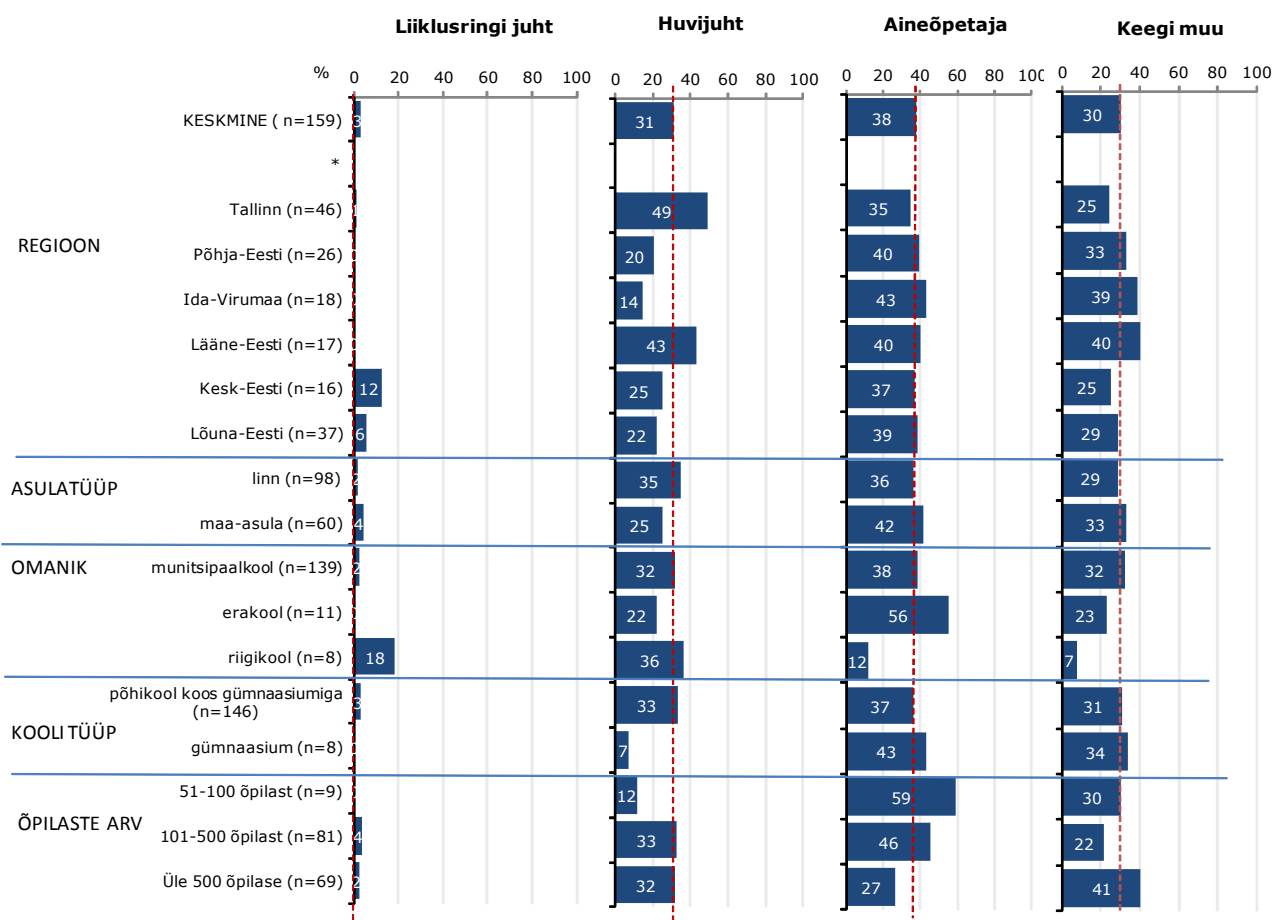
Põhikooliastmega koolid moodustasid valimist 98%. Nende kohta võib öelda, et liiklusringi juhte on maakoolides sagedamini kui linnakoolides, seega eriti Kesk-Eestis. Huvijuhte on kõige enam Tallinnas (54% põhikooliastmega koolidest), üldse linnades, suuremates koolides, enamasti koolides, kus on peale põhikooli ka gümnaasiumiaste. Aineõpetajad koordinaatoritena on üsna laialdaselt esindatud kõikjal, eriti Ida-Virumaa, erakoolide ja väiksema laste arvuga koolide põhikooliastmes. „Keegi muu“, st klassi- või õppealajuhatajad, eripedagoogid vms. on selles astme puhul kõige sagedamini mainitud väikestes ja/või erakoolides.

Joonis 3. Liikluskasvatuse koordinaatorid põhikooliastmes. n=vastajad antud taustrühmas.

Gümnaasiumiastmes, mida omas 43% valimi koolidest, olid huvijuhtid taas sagedamini Tallinnas ja üldse suuremates koolides, kus on nii põhikooli- kui gümnaasiumiaste – nagu öeldud, tõenäoliselt üks huvijuht kogu kooli peale. Aineõpetajaid olid ka gümnaasiumastmes keskmisest enam mainitud Ida-Virumaal, väiksemates koolides märksa sagedamini kui suuremates. Suuremates koolides oli aineõpetajale enamasti lisaks veel mõni teine isik – sagedamini kui väikestes koolides. Õppealajuhataja, autoõpetaja, arendusjuhi, projektjuhi, vähem klassijuhataja (nn.“keegi muu”) roll gümnaasiumiastmes oli kõige suurem suurtes koolides.

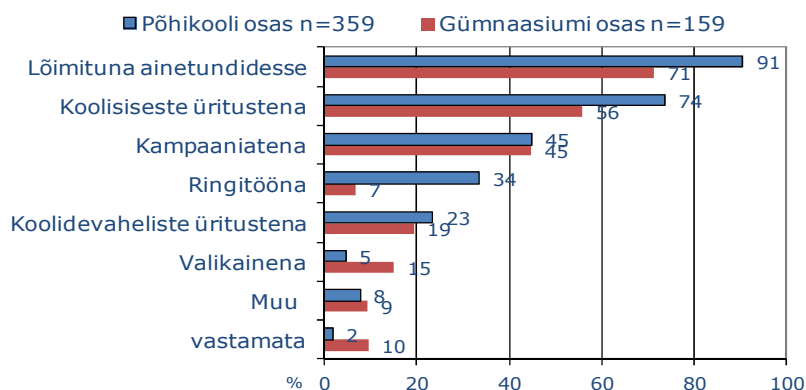
Joonis 4. Liikluskasvatuse koordinaatorid gümnaasiumiastmes. n=vastajad antud taustrühmas.

1.3 Liikluskasvatuse läbiviimise vormid

Enamus vastajaist märkis oma kooli kohta mitu liikluskasvatuse läbiviimise vormi. Enamuses koolidest toimub liikluskasvatus lõimituna ainetundidesse ja koolisestest üritustena, eriti põhikooliastmes (91% ja 74%). Muud vormid esinevad harvem, neist kõige enam kampaaniad (45% nii põhikooli- kui gümnaasiumiastmet omavatest koolidest). Liikluskasvatus ringitöö raamides, mida põhikooliastmes viljeldakse küllalt sageli (34% koolidest), on gümnaasiumiastmes üsna haruldane (7%). Erinevalt põhikoolist käsitletakse liiklustemasid osas gümnaasiumidest valikainena (15%).

Joonis 5. Liikluskasvatuse läbiviimise vormid. n=vastajad antud kooliastmes

„Muu“ vormina nimetati gümnaasiumiastmes enamasti autokooli või autojuhikursusi, põhikooliastmes jalgratturikoolitust, klassijuhatajatunde või: (väljakirjutused ankeetidest)

õppereisid (liikluslinnak)
 õpilaskodu rühma kasvatustöös
 projektid
 piirkonna politseiniku loengud
 loengutena
 koostöö noorsoopolitseiga
 klassiväliste üritustena

Ühtegi liikluskasvatuse läbiviimise vormi ei märkinud ega kirjutanud juurde põhikooliastme kohta 2%, gümnaasiumiastme kohta 10% vastava grupi vastajaist.

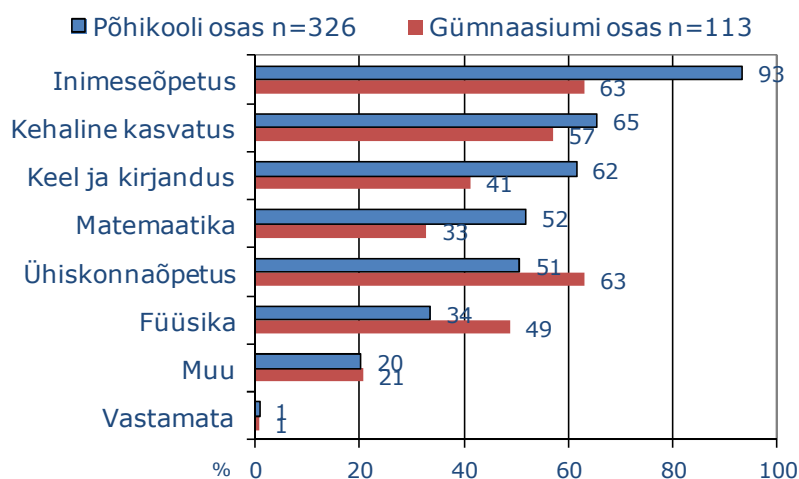
1.4 Ainetunnid, millesse lõimitakse liikluskasvatust

Vastajatel, kelle koolis on liikluskasvatus lõimitud ainetundidesse, paluti täpsustada, millistesse ainetesse just.

Põhikooliastmes on liikluskasvatus lõimitud erinevatesse ainetesse laialdasemalt. Peaaegu kõigis põhikooliastet omavates koolides tegeldakse liikluskasvatusega inimeseõpetuse tunnis (93%). Enamuses antud liiki koolidest on liikluskasvatus seotud ka kehalise kasvatuse, keele ja kirjanduse, matemaatika ja ühiskonnaõpetusega.

Gümnaasiumiastmes jagavad I-II kohta ainete pingereas inimeseõpetus ja ühiskonnaõpetus (63% vastavat astet omavatest koolidest). Enamus sellest astmest tegeleb liikluskasvatusega ka kehalise kasvatuse tundides (57%). Erinevalt põhikoolist on gümnaasiumiastmes liikluskasvatus olulisel kohal on füüsikatundides (49% vastavatest koolidest).

Joonis 6. Ainetunnid, millesse lõimitakse liikluskasvatust. n=antud astmega koolid, kus liikluskasvatus on lõimitud ainetundidesse

Rubriigis „muu“, mis enamasti lisandus muudele tundidele, kirjutati põhikooli osas:

eesti keel 10 korda
 kunstiõpetus 9 korda
 loodusõpetus 8 korda
 klassijuhatajatund 7 korda

elu ja toimetulekuõpe 5 korda
võõrkeeled 4 korda
geograafia 2 korda
bioloogia
tööõpe, käsitöö
tööõpetus
eraldi liiklusõpetus
informaatika
muusika
orienteerumisõpetus, sotsiaalsed oskused
õuesõppe tundides, näit. õppekäik poodi, kinno, näitusele jms.
saab tegeleda igas ainetunnis
algklasside erinevates tundides
enamus aineid puudutab teemat
uue õppekava järgi peab läbima kõiki ainetunde
valikainetes
kõigis ainetes on vastavasisulisi teemasid
kõigis ainetes tundide sisust lähtuvalt, klassiruumist väljas õppetöö läbiviimisel puudutab see
kindlasti kõiki õppeaineid, üks osa klassijuhatajatööst
kõik ainetunnid, klassijuhataja tund
kõikides ainetundides
kõikidest kohustuslikes õppeainetest jookseb liikluse teema läbi

Eesti keele tunde mainiti põhiliselt vene põhikeelega koolides.

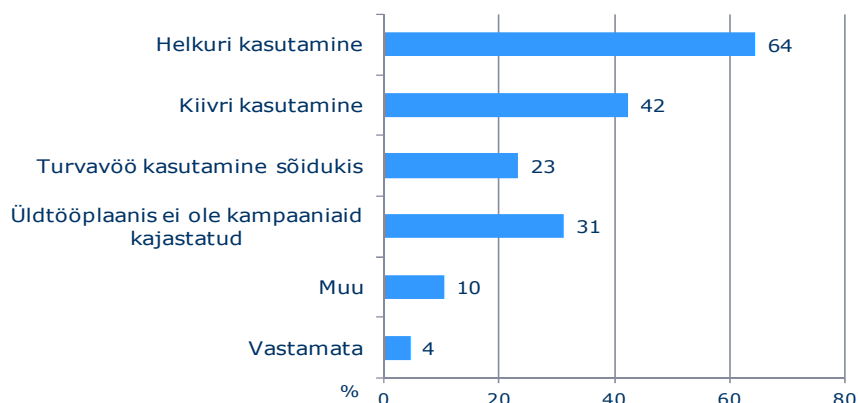
Gümnaasiumiastme kohta lisati „muuna“:

klassijuhatajatunnid 5 korda
autokool 5 korda
autoõpetus (valikaine) 4 korda
võõrkeeled, eesti keel teise keelena
võõrkeel
muusika
treening
keemia, bioloogia, loodusõpetus
keemia
enamuses ainetest
vastavalt ainekavale
saab tegeleda igas ainetunnis
kõigis ainetes tundide sisust lähtuvalt, klassiruumist väljas õppetöö läbiviimisel puudutab see
kindlasti kõiki õppeaineid, üks osa klassijuhatajatööst
osalemine projektis "Iga 1 turvaliselt 12 klassi"

1.5 Käesoleva aasta üldtööplaanis kajastatavad liiklusohutuskampaniate teemad

2/3 koolidest on kajastanud käesoleva aasta üldtööplaanis liikluskasvatuskampaniaid. Peaaegu kõigis koolides, kus kampaniad on üldse kajastust leidnud, mainiti helkuri kasutamise kampaniat (64%). Teine oluline teema oli kiivri kasutamine (42%).

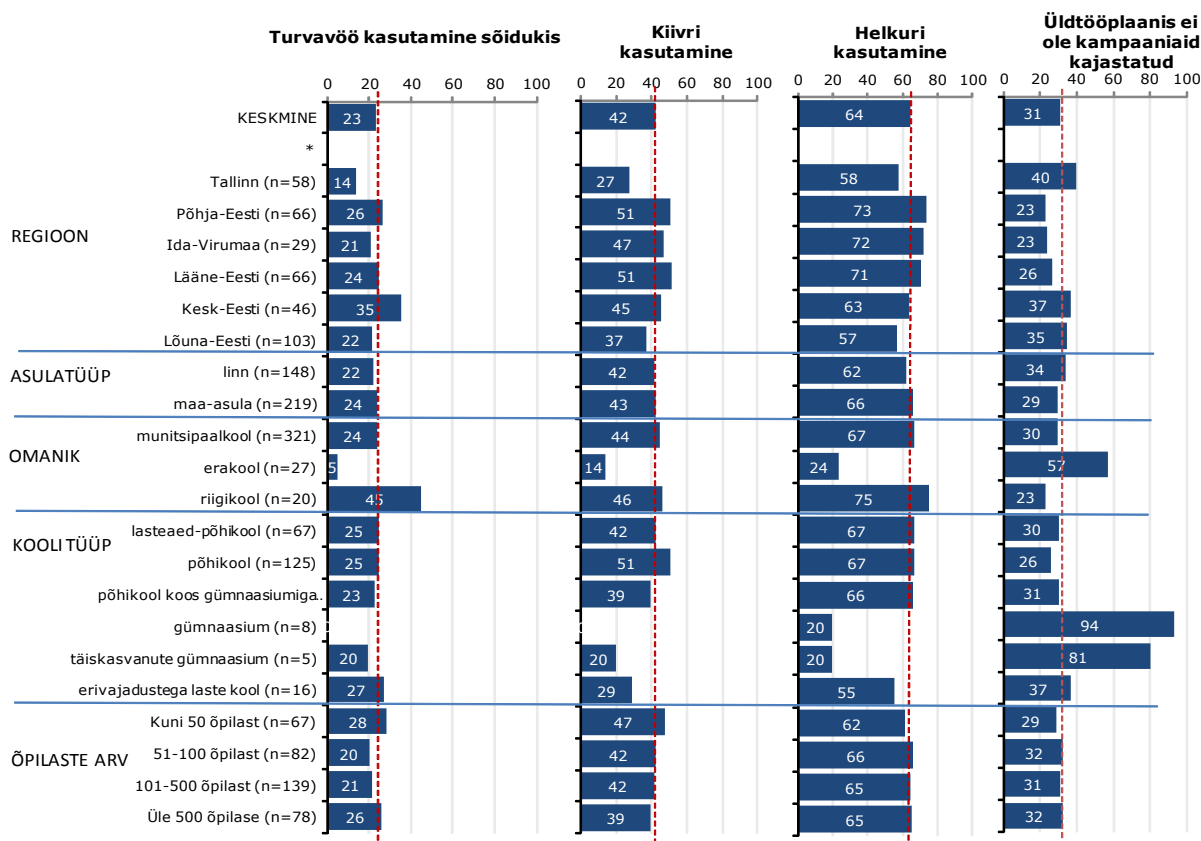
Joonis 7. Käesoleva õppeaasta üldtööplaanis kajastatavad kampaaniad. n=kõik vastajad

„Muu“ vastusena mainiti enamasti jalgrattakoolitust või ohutut liiklemist tänaval. Lisati ka:
 -Kampaaniates osaleb kooli ilma neid üldtööplaanis kajastamata, kuna kampaaniates osalemiste arv on piiratud
 -Kampaania raames on läbi viidud üritusi, mis on küll tööplaanis kantud, aga pole rõhutatud, et tegu on kampaaniaga

Võrreldes tulemusi taustrühmade lõikes paistavad silma erakoolid, täiskasvanute gümnaasiumid ning koolid, mis tegutsevad ainult gümnaasiumidena – neis ei ole või on keskmiselt märksa harvemini kajastatud kampaaniad aasta tööplaanis. Regioonidest paistab selle trendiga silma Tallinn, keskmisest pisut erineb ka Lõuna-Eesti grupp. Peab aga mainima, et just suurtes linnades paiknebki suurem osa eelpoolnimetatud eristunud koole, mis teatud määral mõjutab kogu grupi tulemust.

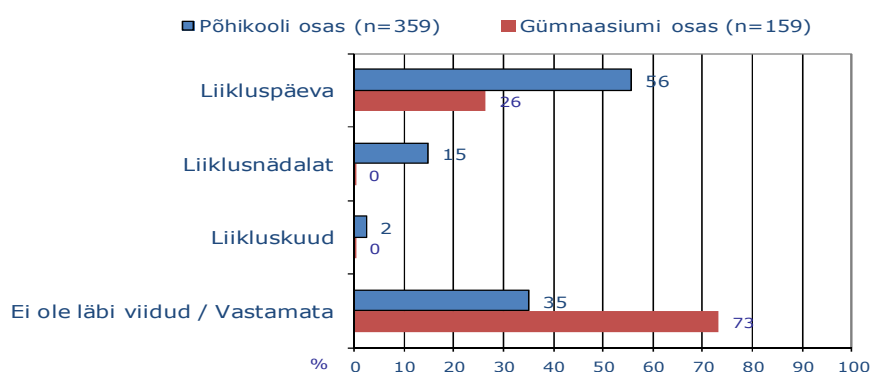
Joonis 8. Kampaaniate kajastamine aasta üldtööplaanis. n=vastajad antud taustrühmas

1.6 Liikluspäeva-, nädala, -kuu läbiviimine koolis

Liikluspäevi, -nädalaid ja -kuud on käesoleva või eelmise õppeaasta jooksul läbi viidud põhiliselt põhikooliastmes. Gümnaasiumiastmes on korraldatud vaid liikluspäevi, ent neidki vaid ca ¼ vastavat astet omavatest koolidest - enamuses sedalaadi üritusi pole korraldatud. Ka neis koolides, kus gümnaasiumiastmes on liikluspäeva korraldatud, on see ilmselt toimunud koos põhikooliastmega, sest ainult gümnaasiumiastet omavates koolides liikluspäeva toimunud pole.

Joonis 9. Liikluspäeva, -nädala ja -kuu läbiviimine käesoleval või eelmisel õppeaastal. n=koolis on vastav aste

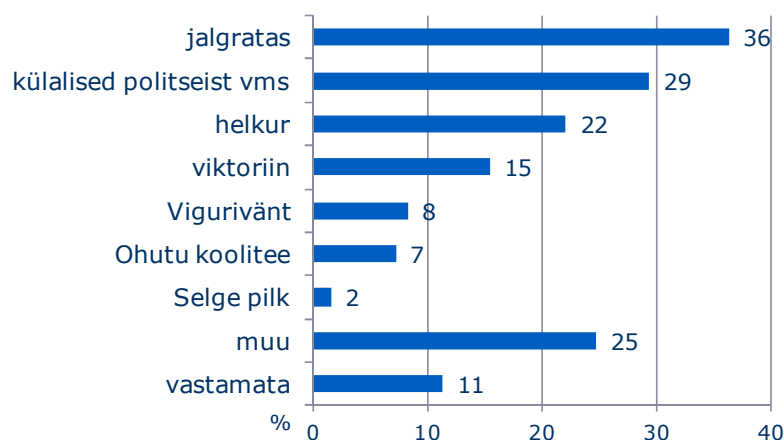

Põhikooliastmes on nimetatud liiklusüritusi kõige vähem läbi viidud Ida-Virumaal (55% ei ole midagi läbi viinud), samas on seal muudest piirkondadest rohkem koole, kus on rõhk pandud liiklusnädalale (28%), vähem liikluspäevale (28%).

Nii põhikooli- kui eriti gümnaasiumiastmes on liikluspäevade korraldamine maakoolidele omasem kui linnakoolidele.

Põhikoolides, kus liikluspäev(ad) on toimunud, on neid sisustatud kõige sagedamini jalgrattaüritustega (36%). Teiseks levinumaks ettevõtmiseks on olnud külalised politseist, Maanteeametist vms.

Joonis 10. Mis üritustega on sisustatud liikluspäeva põhikoolis? Põhikoolid, kus on läbi viidud liikluspäevi n=200

„Muu“ variandina mainiti põhikooliastmes sageli vastava ala spetsialistide loenguid, arutelusid, õppekäike, matku vms. praktilisi õppusi, õppefilme, joonistusvõistlusi, teste:

- Loengud, katsed, praktiline tegevus
- Loengud seotud praktiliste tegevustega
- Loengud ja liikluskasvatus tänaval
- Loeng klassides ja praktilised mängud
- Loengud ja projektid
- Peamiselt ülekoollilise liikumispäevana, mis tähendab klassikaupa linnas jalgsi liiklemist
- Projektipäeva raames on liiklemine linnas
- Erinevad liiklusalased loengud, õppekäigud
- Õpperetked meie linna tänavatel, liiklusemängud, liiklusrajal liikumine klassiüritused, ülekoollilised üritused, välitunnid, õppekäigud, ainetunnid
- Liiklusalased vestlused, liikluslinnaku külastus
- Läbi viidi 2 liikluspäeva, kus ühel päeval oli jalgrattamatk, mille käigus õpiti ohutult liiklema Teisel päeval oli rohkem teoreetiline ning võeti vastu ka liikluseksameid
- Võistlused, loengud, matkad
- Loeng. Politseiniku vestlus 1.klassi õpilastega. Tervisepäev - üks osa on pühendatud liiklemisele linnas ja maanteel
- Vestlused, etendused, liikluspeod
- Üritused reeglite meelde tuletamiseks
- 1.Joonistusvõistlus. 2.Vestlused 3.Esitlused
- Arutelud, mängutunnid, praktilised õppused
- Õuesõppepäevade raames
- Filmi vaatamine. Liiklustestide lahendamine, 3.kl. liikluseksam
- Erinevate tegevuste läbi (filmi vaatamised, liiklusemängud, erinevad ülesanded)
- Õppefilmide vaatamine
- Liiklusteemalised tunnid
- Ülevallaline ohutuspäev
- Oskusainete nädala raames
- Ohutu liiklemise päeva raames
- Koolis viiakse läbi projekti nimega 3T- Tegija, Turvalisus, Tervis
- Teooria lõimitud ainetundidesse ja praktika sügisel
- Musta nuku koolitus
- Liiklusameti poolt väljapakutud teemapäevad
- Liiklustund
- Politsei poolt läbiviidud loengute sari koos slaidiprogrammiga õnnetustest liikluses. Toimuvad ülekoollilised matkad, kus jälgitakse liiklusohutusnõuete täitmist ja antakse suulist tagasisidet.
- Klassijuhataja tunnid, MUPO esindajate vestlused, mäng "Valgusfoor", osalemine "Liiklusäss" üritustes
- On kutsutud esinema inimene politseist. Loeng, filmi vaatamine, jaotusmaterjalid
- Liikluspäeval toimuvad erinevad liiklusalased mängud (liiklussituatsioonide läbimängimised, kuidas vältida ohtu, kuidas käituda ohu korral, õige või vale käitumine jne). Liikluspäeval on olnud ka külaline (noorsoopolitseist, motopolitseist).
- Jalgratturite liikluseksam, liikluse teemaline omaloomingu konkurss (joonistused, kirjutised, fotod)
- Liiklustestide lahendamine, rattaga vigursõit. Algklasside õpilased joonistasid liikluslinnakut sõltuvalt teemast. Videod, liiklusteemalised mängud, ratturite võistlused, joonistamiskonkursid, infovoldiku koostamine lapsevanemale, viktoriinid kampaaniaplakatite põhjal, jalgrattamatkad
- Joonistusvõistlusega, helkurikontroll, jalgrataste ülevaatus

-Helkurite kontroll, jalgratta sõidu õpetus, lubade saamine. Gümnaasiumis võimaldatakse periooditi autokoolil teha õpet lubade saamiseks

-Sel päeval on külas politsei esindajad, jagatakse liikusaabitsaid, - kalendreid, vaadatakse õppevideosid. Kevadisel liikluspäeval teeme vigursõitu jalgratastega. Oleme osalenud ka piirkondlikul "Vigurvända" võistlusel. Klassid korraldavad jalgrattamatku. Osaleme aastaid projektis "Kaitse end ja aita teist". Selle raames toimuvad liiklus- ja raudteeohutusloengud VI klassi õpilastele. Osaleme ka projekti võistluslaagris

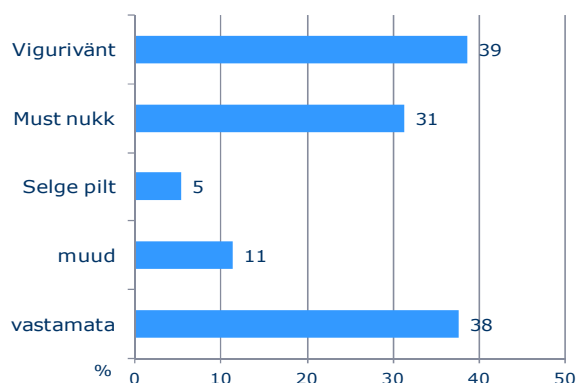
Põhimõtteliselt on samu üritusi – helkurikoolitusi, kohtumisi ja loenguid, viktoriine, joonistusvõistlusi, vestlusi, võistlusi jms. liiklusteemalisi ettevõtmisi viidud läbi ka nii liiklusnädala kui –kuu raamides. Nagu varem mainitud, on osas koolidest, kus on nii põhikooli kui gümnaasiumiaste, toimunud üritused kogu koolile korraga.

1.7 Osalemine Maanteeameti poolt korraldatud projektides

Sel või eelmisel õppeaastal on Maanteeameti poolt korraldatud projektides osalenud ligi 2/3 koolidest - vastuse andis 62% vastajatest.

Kõige suuremat osavõttu pälvis projekt Vigurivänt (39%). Kõiki nimetatud projekte viidi läbi põhikooliastmes peale Selge pilgu, mida mainiti gümnaasiumides ja koolides, kus oli ka gümnaasiumiaste. Siiski oli selles projektis osalenuid kokkuvõttes vähe (11% koolidest, kus on gümnaasiumiaste).

Joonis 11. Maanteeameti poolt korraldatud projektides osalemine. n=kõik vastajad

Vastusevariandi all „muu“ on kirjas:

Helkurikoolitus 5 korda

Ussimäng 2 korda

Ühe osana projektis "Kaitse end ja aita teist"

Kaitse end ja aita teisi

Sõbralikult on parem!

Jukud ja Juhanid- liiklusteadlikud jalgratturid

Väike ellujääja

VI klasside Harjumaa projektis

Selge pilt õpetajatele

projekt - Teeme ise koolile puidust jalgrattakoolituse vigursõidu elemendid.

pimeda aja helkurikoolitus

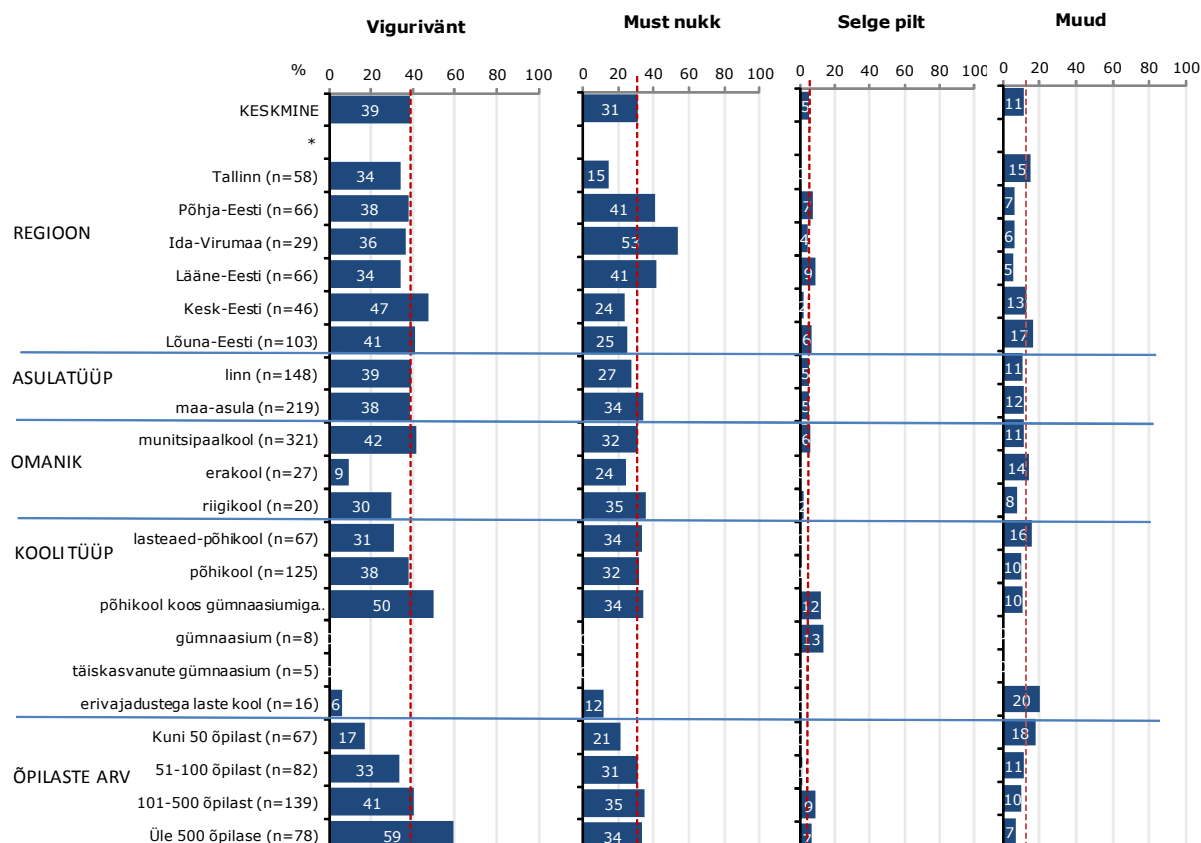
Liiklusäss

liiklusviktoriin (3.-4. kl), "Ohud liikluses nii jalakäija kui autojuhina" (10.-11.kl))

liikluskasvatuse projekt
kunstiprojektides osalemine
koolisisene osavusvõistlus
soovime sel aastal osaleda Vigurivänt üritusel
joonistusvõistlus
jalgratturite eksam
jalgratta muretsemine koolile, helkurikoolitus
jalgratta liiklusväljaku rajamine

Taustrühmade lõikes on Vigurivända projektis osaletud seda aktiivsemalt, mida suurema kooliga tegemist. Musta nuku projekt on sagedasem maakoolides, regioonidest eriti Ida-Virus, aga ka Põhja- ja Lääne-Eestis. Osalus Selge pildi projektis ilmnis ainult suurtes koolides, gümnaasiumiastmes.

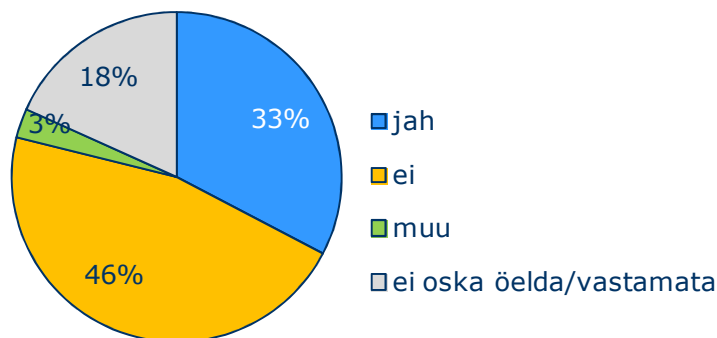
Joonis 12. Osalemine Maanteeameti korraldatud projektides. n=vastajad antud taustrühmas

1.8 Koolitee ohtlike kohtade kaardistamine

1/3 koolidest on läbi viinud sel või eelmisel õppeaastal koolitee ohtlike kohtade kaardistamise.

Joonis 13. Koolitee ohtlike kohtade kaardistamine. n=kõik vastajad

Mõned vastajad lisasid selgituse (need ei ole arvestatud vastuse „jah“ alla):

toimus 2009 seoses valla üldplaneeringuga

Tartu LV poolt

õpilase joonistus "ohtlikud kohad minu kooliteel"

see on plaanis teha

lapsed saavad kooli õpilasliinidega, palju räägitakse ohutusest bussiga liiklemisel ja käitumisest koolibussis

linnaavalitsuse projekti raames tähistatud ka meie kooli sissesõidutee

õpilased on 18 omavalitsusest

oleme KOV- teatanud ohtlikest kohtades ja KOV on edastanud Maanteeametile info

lapsed tuuakse kooli inva- v. vanema transpordiga

kõik õpilased tulevad kooli invatranspordi (Termak) või lapsevanemate autodega

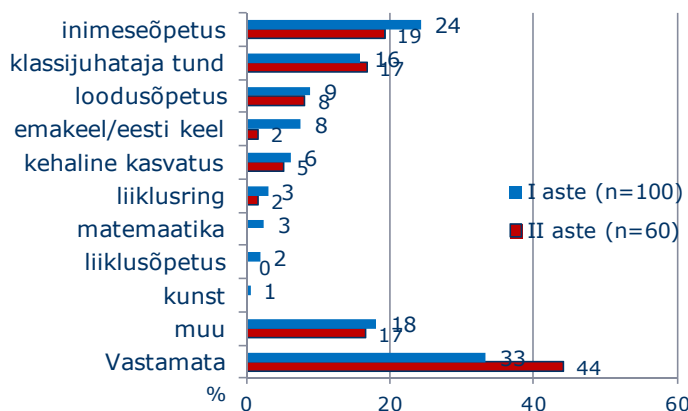
Koolitee ohtlike kohtade kaardistamisega on kõige enam tegeldud põhikooli I astmes (1.-3.kl.), üsna vähe gümnaasiumiastmes:

n=on viidud läbi kooliteeohhtlike kohtade kaardistamist antud astmes

	%
Põhikooli I aste (1-3 kl.)	82
Põhikooli II aste (4.-6. kl.).	49
Põhikooli III aste (7.-9.kl.).	24
Gümnaasiumiaste	9
Vastamata	5

Vastajatel paluti kirjutada, mis ainetundide raamides ohtlikke kohti kaardistati. Kõige rohkem vastuseid laekus põhikooli I astme kohta, sest selles astmes kaardistamine põhiliselt toimubki.

Joonis 14. Ained, mille raamides on toimunud koolitee ohtlike kohtade kaardistamine. n=vastajad antud astme kohta

Nii põhikooli I kui II astmes viiakse kaardistamist kõige sagedamini läbi inimeseõpetuse või klassijuhataja tunni raamides. Kolmandal kohal on loodusõpetuse tund. On vähesel arvul koole, kus kaardistamine võib toimuda ka muudes ainetundides: emakeeles, eesti keeles võõrkeelena, kehalises kasvatuses jne. Vanemates astmetes kaardistatakse harva. III astmes on esikohal geograafia tund. Gümnaasiumiastmes, kus kaardistamist mainiti aru harva, ei saagi välja tuua mingit levinumat trendi, sest kõik nimetasid erinevaid variante: valikainet, liiklus- ja veeohutuse loenguid, õppekäike jms.

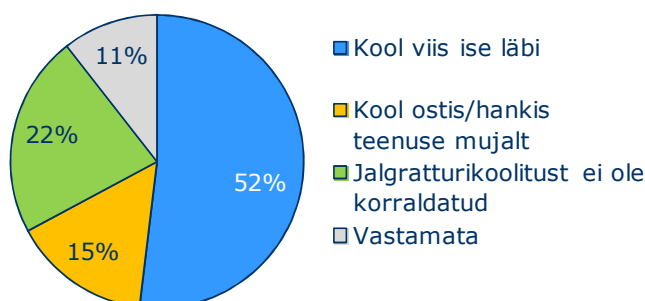
2 JALGRATTAKOOLITUS

2.1 Jalgrattakoolituse korraldus koolides

Jalgrattakoolitus on ette nähtud 10-15-aastastele lastele, seega põhikooli vanematele astmetele. Küsimus selle kohta, kuidas jalgrattakoolitust korraldati, küsiti möödunud õppeaasta kohta.

Enamus koolidest (52%) viis selle ise läbi, 15% ostis teenuse väljapoolt. Võttes kaasa ka need, kes küsimusele ei vastanud, võib üldistada, et ca 1/3 koolidest jalgrattakoolitusega ei tegele.

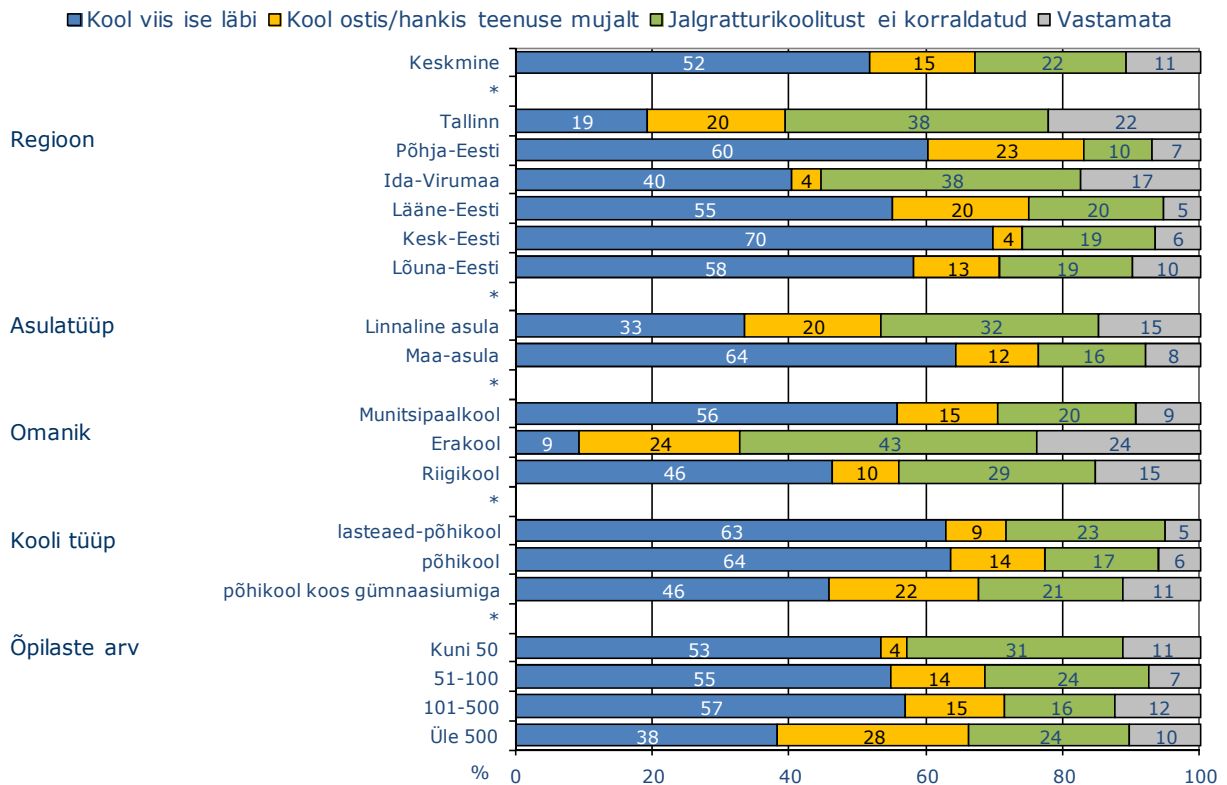
Joonis 15. Jalgrattakoolituse korraldus koolides. n=kõik vastajad

Jalgrattakoolitust viidi maakoolides kaks korda sagedamini läbi kui linnakoolides. Kõige vähem tegeldi jalgrattakoolitusega Tallinna koolides (39%). Kõige väiksem oli vastav näitaja erakoolide grupis, mis aga on osaliselt seletatav sellega, et selles grupis oli küsitlusse

sattunud mitmeid erivajadustega laste koole, väikseid koole, kus laste vanus veel ei küündinud nõutavale tasemele, või oli kool võõrkeelne (soome), kus väideti, et eksameid saab anda vaid eesti keeles, mistõttu jalgrattakoolitusega pole veel alustatud (lisaks pole ka vanemad huvitatud).

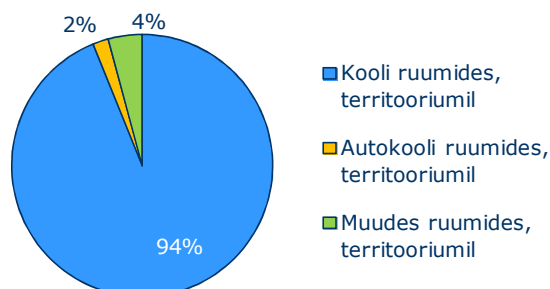
Joonis 16. Jalgratturikoolituse läbiviimine. n=vastajad antud taustrühmas

Välja arvatud Tallinn ja erakoolid, olid kõigis gruppides ülekaalus koolid, mis viisid koolituse läbi omade jõududega. Väljast ostetud teenuse osakaal oli suurim suurtes, üle 500 õpilasega koolides (28%). Regioonidest kasutati koolivälisest teenust kõige enam Põhja-Eesti grupis, täpsemalt Harjumaal (25%).

Vastajatelt, kelle koolis toimus eelmisel õppeaastal jalgratturikoolitus, küsiti, kus seda läbi viidi. Lõviosa (94%) mainitud koolidest viis koolituse läbi kooli ruumides või territooriumil.

Joonis 17. Kus viidi läbi jalgratturikoolitus? Koolis korraldati möödunud õppeaastal jalgratturikoolitust n=246

Küsimusele, kas kohalik omavalitsus on toetanud jalgratturikoolitust, vastas 30% koolidest jaatavalt. Neist koolidest, kus jalgrattakoolitus toimus, said KOV-poolset toetust 43%. Enam on toetatud maa-asulates paiknevaid koole.

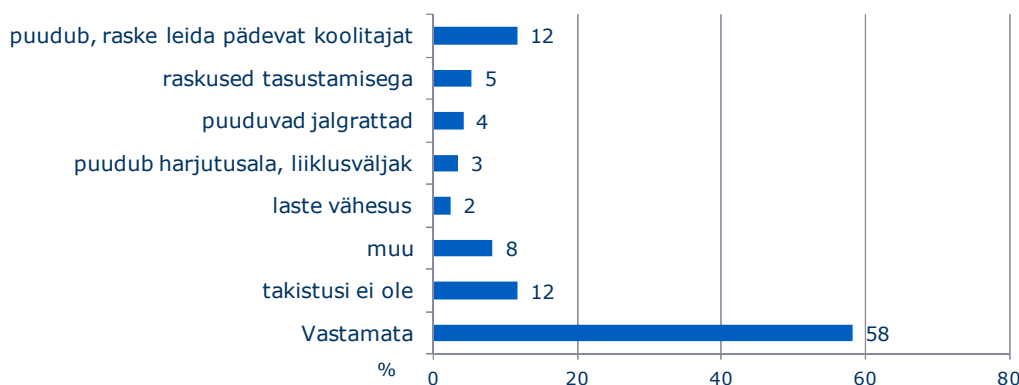
2.2 Takistused jalgrattakoolituse korraldamisel

Vastajatel oli võimalus vabas vormis kirja panna jalgrattakoolituse läbiviimisega eettetunud takistusi. 42% vastajatest seda ka tegid, kelle hulgas 12% ütlesid selge sõnaga, et erilisi takistusi ei olegi. Seega oli koolitusega seotud probleeme ligi 1/3-l koolidest.

Põhiprobleemiks osutus pädeva koolitaja leidmine (12%), millega osal koolidest liituvad kesised tasustamisvõimalused (5%).

Süsteematiseeritult jagunesid vastused järgmiselt:

Joonis 18. Takistused jalgrattakoolituse läbiviimisel. n=kõik vastajad

Mõned iseloomulikud väljavõtted (kõik lahtised vastused on leitavad aruande lisast):

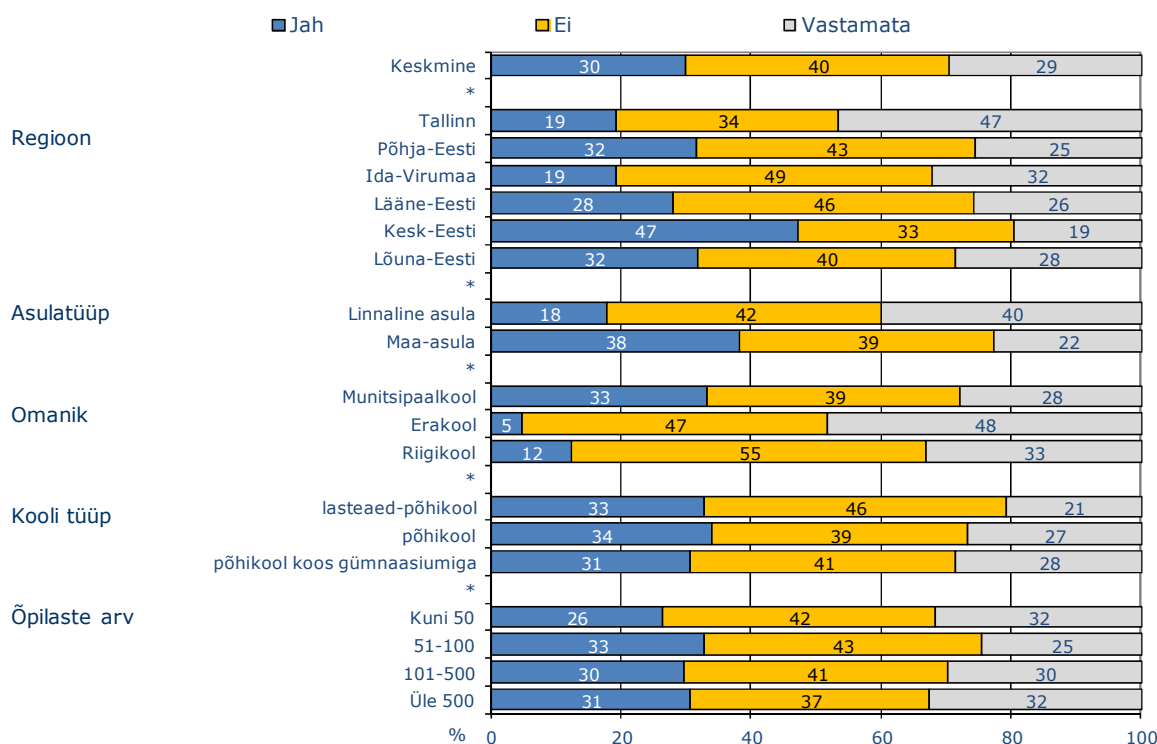
- *Ei leia koolitajat. Ringitööna koolis on ringijuhendaja töötasu niivõrd olematu, et "võõrad" pole huvitatud. Oma maja õpetajad pole aga igal aastal valmis sellist ringi juhendama, sest see seotud sellega, kes antud aastal on 3. klassi klassijuhataja. Üldjuhul teeb seda ringitööd klassijuhataja. Kui ta pole nõus, siis ei toimu tegevust.*
- *Endiselt tahaks pädevat liiklusõpetajat, sest koolis töötavad siiski aineõpetajad. Ei taha võtta vastutust nii olulise ja keeruka tööloõigu eest. Ootaks riigipoolset rahalist dotatsiooni, et osta teenust sisse.*
- *Pädevamat koolitajat oleks vaja (õpetajad ise õpivad ja õpetavad).*
- *Pädeva õpetaja leidmisel, kes liiga palju raha ei küsiks.*
- *Õpetajad ei ole huvitatud jalgrattakoolitusest. Raske leida õpetajat, kellel on juhiluba ja autot juhtimise kogemus. Sel õppeaastal ei osalenud meie kooli õpetaja jalgrattakoolitusel, sest koolituse kuupäevad ei sobinud. Oleks hea, kui maanteeamet pakuks jalgrattakoolitust mitu korda aastas ja koolil oleks võimalus tutvuda maanteeameti koolituskavaga.*
- *Õpilased tulevad kooli koolibussiga, ei ole võimalik jalgrattaid kooli transportida.*
- *Puuduvad korralikud ja töökorras jalgrattad. Mõned küll on, aga neid on liiga vähe, needki humanitaarabi korras saadud.*

- Puudub korralik jalgratas, millega õpilased saaksid sõitu harjutada. Paraku ei ole kõikidel lapsevanematel võimalik ratast kooli tuua ja need, kellel on rattad kaasas, ei taha enda oma teistele anda. Seega oleks väga vajalik koolile korralik jalgratas.
- Takistusi pole. Sel aastal on laste puudus. Enamus 4.kl omi on juba käinud ja 3. kl omad on veel 9 aastased.
- Kooli territooriumi siseõuedes on parkivad autod. Seega, et lastega harjutada kasvõi vigursõidu elemente, peab tegema seda tavaliselt hiljem õhtuti, et tagada laste turvalisus. Samuti ei tulnud eelmisel kevadel välja miskit ideest joonistada kooli siseõue vigursõidu raja elemendid, sest vana asfalt on sammaldunud ja auklik. Õnneks, et valmis Tartu linnas Tähtveres vigursõidu raja harjutamiseks vajalik teemärgistus.

2.3 Kohaliku omavalitsuse toetus jalgrattakoolitusele

Kohalikud omavalitsused on toetanud jalgrattakoolituse läbiviimist rahaliselt või muul moel 30% koolidest. Toetust on saanud põhiliselt maakoolid (38%) - eriti Kesk-Eestis, kus ongi maakoolide osakaal kõige suurem. Peale munitsipaalkoolide on vähesel arvul ka riigi- ja erakoole, mida on toetatud KOV poolt.

Joonis 19. Kas kohalik omavalitsus on toetanud jalgrattakoolitust? n=vastajad antud taustrühmas

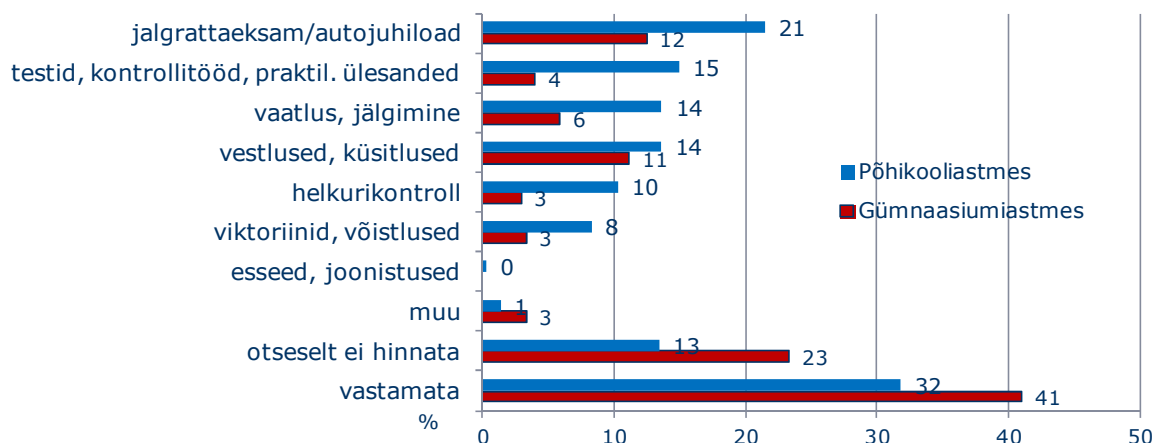
3 TAGASISIDE LIIKLUSKASVATUSE TULEMUSLIKKUSEST

3.1 Tulemuslikkuse hindamise viis

Vastajatel paluti vabas vormis kirjeldada, milliste meetmete või vahenditega hinnatakse koolis liikluskasvatuse tulemuslikkust – eraldi põhikooli- ja gümnaasiumiastme kohta.

Võib öelda, et otsesest tulemuste hindamist enamuses koolidest ei toimu, kuigi mingil moel hoitakse saavutatul silma peal. Enam tegeldakse tulemuste kontrolliga põhikooliastmes. Mõlemas astmes on kõige selgem kontrollimeetod jalgratta- või autojuhieksam (vastavalt 21% või 12% antud astet omavatest koolidest). Põhikoolis on olulisel kohal ka mitmesugused testid, kontrollitööd ja praktiliste ülesannete lahendamine (15%), mida gümnaasiumiastmes rakendatakse harva (4%). Gümnaasiumis on esinemissageduselt II kohal küsitlused ja vestlused -11%, mis on üsna tagasihoidlik tulemus.

Joonis 20. Milliste meetmete või vahenditega hinnatakse liikluskasvatuse tulemuslikkust?
n=koolid, kus on vastav aste

Väljavõtteid vastustest põhikooli osas:

- Õpilaste osalemine maakondlikel ja piirkondlikel liiklusteemalistel võistlustel ja konkurssidel. Saavutatud väga head kohad. Õpilastega pole juhtunud liiklusõnnetusi.
- Õpilaste käitumine avalikus kohas. Esseed ja joonistused liiklusest, samuti vestlused tagasiside saamiseks.
- Õpilased kannavad pimedal ajal helkurit, jalgratturid kannavad kiivrit, õpilastega ei ole juhtunud liiklusõnnetusi.
- Visuaalne hindamine - kuidas õpilased liikluses käituvad (bussi ootamine ja bussi sisenemine-väljumine, sõiduteel kõndimine, ületamine, jalgrattaga liiklemine. Ka jalgratta lubade taotlemine).
- Vaatluses, tagasiside vestlustena, jalgrattakoolituse läbinute %.
- Tulemuslikkuse hindamisega pole eraldi tegelenud, peame oluliseks, et võimalikult kogu koolipere neist üritustest osa saaks.
- Otseselt ei hinda. Tulemuslikkusest annavad ettekujutuse jalgratturite koolitusel saadud juhiload ja vähene liiklusõnnetuste arv meie lastega.
- Laste teadmiste kontroll erinevate töölehtede täitmisel, suuliste vestluste/arutelude tulemused, laste liikluskäitumise jälgimine, liiklustestid.
- Hindamiskriteeriumid puuduvad.

Väljavõtteid vastustest gümnaasiumi osas:

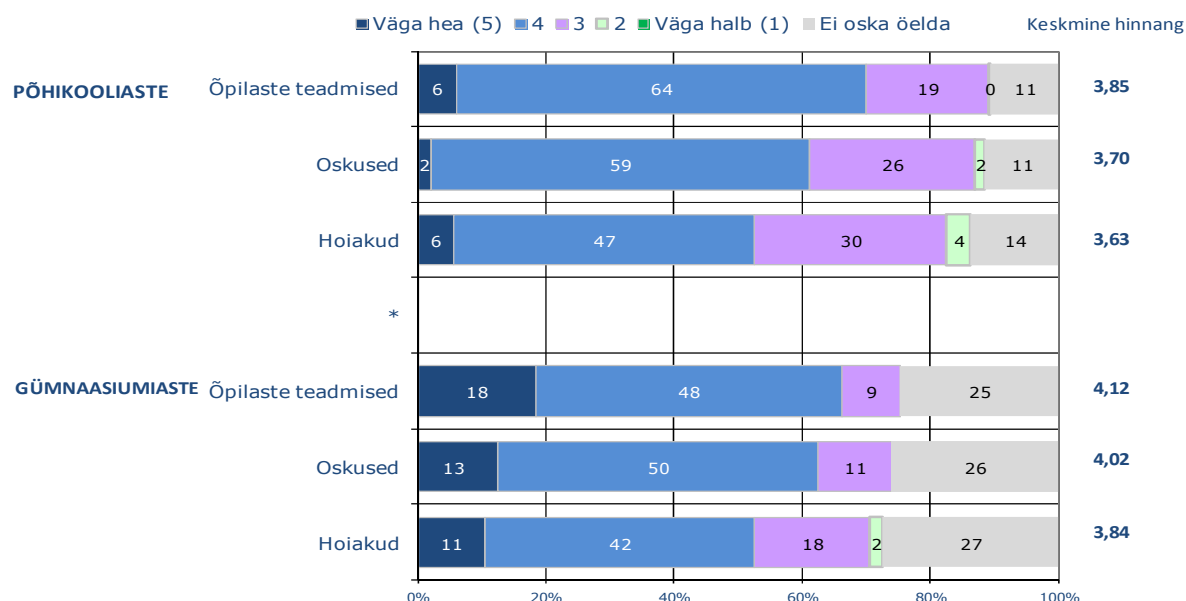
- Läbivat teemat me ei hinda.
- Ürituste tagasiside Kajastumine õpetajate töökavades, päevikute sissekannetes.
- Õpilaste käitumisharjumused koolist väljumisel või väljasõidul. Viktoriinid ja probleemsete momentide väljaselgitamise teadmistes.
- Testimine; vastavasisulised küsimused iseseisvates- ja kontrolltöodes (kui tegemist on läbiva teemaga).
- Tulemuslikkust hindavad aineõpetajad küsitluste käigus.
- Põhimõtteliselt samad asjad, mis põhikoolis. Lisaks õpilasesinduse töö õpilastega: turvahelkurite kasutamise kontrollimine, nooremate juhendamine ja ka reeglite rikkujate korrale kutsumine. Isiklik eeskuju. Noorte autojuhtide sõidukultuur.
- Osaliselt kooli rahulolu-uuringu kaudu. Ühtlasi koostöös kohaliku politseiga.
- Hindamist otseselt ei toimu. Hinnangu saavad viktoriinis osalenud. Tulemusi hinnatakse (ei tea kas hindeliselt) valikainetunnis autojuhi õpe (b kat). Tulemused liiklusviktoriinis. Koolis helkurikontroll. Osalemine maanteeameti ohutuspäeval Pärnus - õp. aktiivsus ja teemast teadlik olek (vaatluse põhjal).
- 1) õpilastega ei ole juhtunud liiklusõnnetusi 2) arenguvestluste tulemuste põhjal 3) autojuhilubade saajate arv 4) klassijuhataja tööplaanis kavandatud liiklusalane töö ja selle tulemused.

3.2 Vastajate arvamused kooli liikluskasvatuse tulemuslikkusest viimastel aastatel

Vastajatel paluti liikluskasvatuse tulemuslikkust hinnata 5-pallisel skaalal kolmes lõikes: õpilaste teadmised, oskused ja hoiakud.

Nii põhikooli- kui gümnaasiumiastme puhul hindasid vastajad kokkuvõttes kõige paremini teadmisi ja kõige madalamalt hoiakuid. Siiski ei antud üldse väga halbu hindeid (hinne „1“) ning ka hinne „2“ esines vaid vähestel kordadel – mõlema astme puhul peamiselt seoses õpilaste hoiakutega. Üldiselt olid hinnangud gümnaasiumiastmele paremad kui põhikooliastmele. Viimases jäid kõik keskmised hinnangud alla hinne „hea“, gümnaasiumastmes aga said õpilaste oskused ja eriti teadmised keskmise hinde üle selle.

Joonis 21. Hinnangud liikluskasvatuse tulemuslikkusele. n=koolid, kus on vastav aste

Vastajatel, kes mõne aspekti kohta andsid hinde 1-3, paluti vabas vormis avaldada arvamust, mida tuleks muuta, et liikluskasvatuse tulemused paraneksid. Seisukohti avaldas 60% neist, kes senise tulemuslikkusega rahul ei olnud.

Süsteemiseeritult kerkis suurimaks probleemiks halb eeskuju lapsevanemate poolt, mille suhtes soovitati rakendada tõhusamat selgitustööd. Sageduselt järgmiseks soovituseks oli suurem järjepidevus, süsteemsus liikluskasvatuse planeerimisel ja läbiviimisel.

Joonis 22. Mida tuleks muuta, et liikluskasvatuse tulemused paraneksid? Hindasid tulemuslikkust hindega 1-3 n=165

Kommentaare:

-Lapsevanemate nõudlikkust suurendada (näiteks teoorias õpilane teab, et jalgratturil kiiver peab olema, aga hommikul kodust väljuda lubatakse ilma; sama ka helkuritega: kool jagab, aga ei kanta ikka).

-Suurem koostöö kodudega; rohkem juhtumite analüüse.

-Teadmised on olemas, oskused tegutseda konkreetses situatsioonis jätavad soovida. Osade lastevanemate suhtumine jätab soovida. Kui lastevanemate koosolekul on liiklusteema, on huvi väike.

- Õppimine+praktiline koolitus+õppefilmid+ analüüs. Regulaarsus ja järjepidevus. Põhikooli II ja III kooliaste vajavad mõtestatud (eakohast) koolitust, mis võib kampaaniatena läbi viia. Nt. jalgratturite liikluskultuur jätab soovida, sest praktikas ei järgita paljusid liiklemise reegleid ka täiskasvanute poolt. Eeskuju!! (Kas reeglid on kohati liiga mootorsõidukite kesksed või on kontroll jalgratturite tegevuse üle kehvapolne.).

- Taguda aga rauda edasi - subjektiivselt hinnates on väga oluline, et liiklusohutuse teema oleks pidevalt pildis - plakatid seintel, ülekoolilistel kogunemistel pidev teemakajastus, jalgrattakoolitused jne. Pidev ja järjepidev info edastus!

-Haapsalu kolledžis õpitakse liikluskasvatuse erialal. Selle õppekava läbinud inimesed peaksid olema seotud kooliga, sest siis oleks sellest koolile väga palju kasu. Mina arvan, et liikluskasvatus peaks olema õppetund nädalas, nagu iga teine ainetund. Kuni seda pole, seni on kampaaniad ja projektid, aga järjepidevust pole ja liiklus on täpselt selline, nagu on liikleja.

- Liikluskasvatus võiks olla valikainena, siis oleks see järjepidevam, aga kahjuks ei mahu tunniplaani.

- Professionaalid võiks rohkem tulla kooli, kaasata õpilasi põnevatesse võistlustesse ja ettevõtmistesse, kus siis poetatakse ka teadmisi. N: Kardiga sõitmine, mootorsõidukite

sooduskoolitused, võistlused, loosimised, simulatsioonid jms. Rohkem praktilisi kogemusi on kindlasti põnevam kui loeng klassiruumis, mis on tänane reaalsus, kui see on pandud kohustuseks aineõpetajale, kes muretseb hoopis rohkem lõpueksamite pärast. Liikluskasvatuse tulemuste eest ei tunnusta õpetajat keegi või siis ainult kooli enda juhtkond - see on suuresti õpetaja südametunnistuse asi.

- Rääkida, rääkida, rääkida (sh praktiliselt katsetada, läbiproovida) ja ise eeskujuks olla. Kool ei peaks maksma koolituste ja praktiliste tööde eest, sellised kampaaniad ja projektid võiksid olla rahastatud mujalt.
- Õpilaste hoiakuid ohtude teadvustamise osas. III kooliaste on väga aldis riskidele ja eiravad ohtu.
- Muuta ei tuleks midagi, tööd tuleb jätkata. Hea oleks kui õppematerjalid saaks tasuta (osaliselt saab ka praegu).
- Teadvustada kõikidele õpetajatele just seda, et paljud gümnasistid on autojuhid, ja pigem nendele suunama rohkem koolitusi.

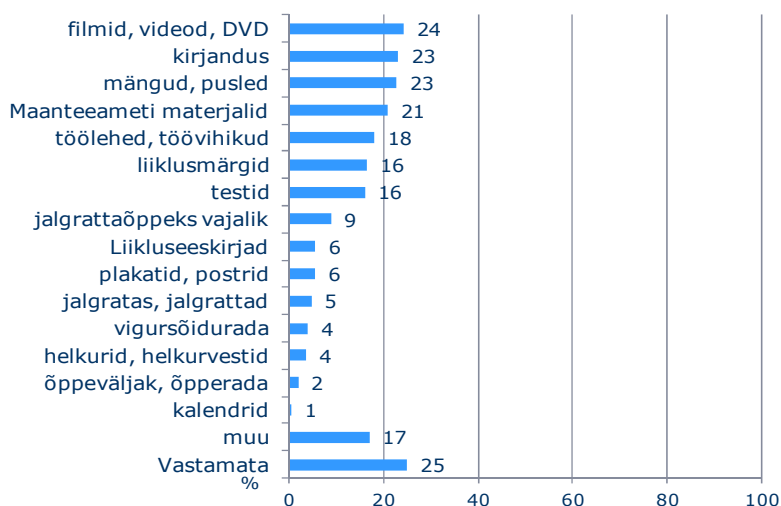
4 ÕPPEVAHENDID

4.1 Liikluskasvatusalases töös kasutatavad õppevahendid

Kuna tegemist oli lahtise vastusega, oleneb ühe või teise vahendi osakaal loetelus teatud määral vastaja hoolsusest variantide üleskirjutamisel ning ka variantide nimetuste määratlemisest. Enamus neist, kes küsimusele vastasid, mainisid mitmeid õppevahendiliike. Enamlevinud liikluskasvatuses kasutatavad õppevahendid on koolides audiovisuaalsed materjalid, liiklusega seotud kirjandus ning pusled ja mängud. Kuigi 21% vastajatest mainis märksõnana Maanteeameti materjale, sisaldavad muudki loetletud variandid kindlasti rohkesti õppevahendeid Maanteeametilt.

Väärrib märkimist, et vaid väga väike osa vastajatest mainis õppeväljakut ja -rada, vigursõidurada ja jalgrattaid.

Joonis 23. Õppevahendid, mida kasutatakse liikluskasvatuses. Kõik vastajad n=367

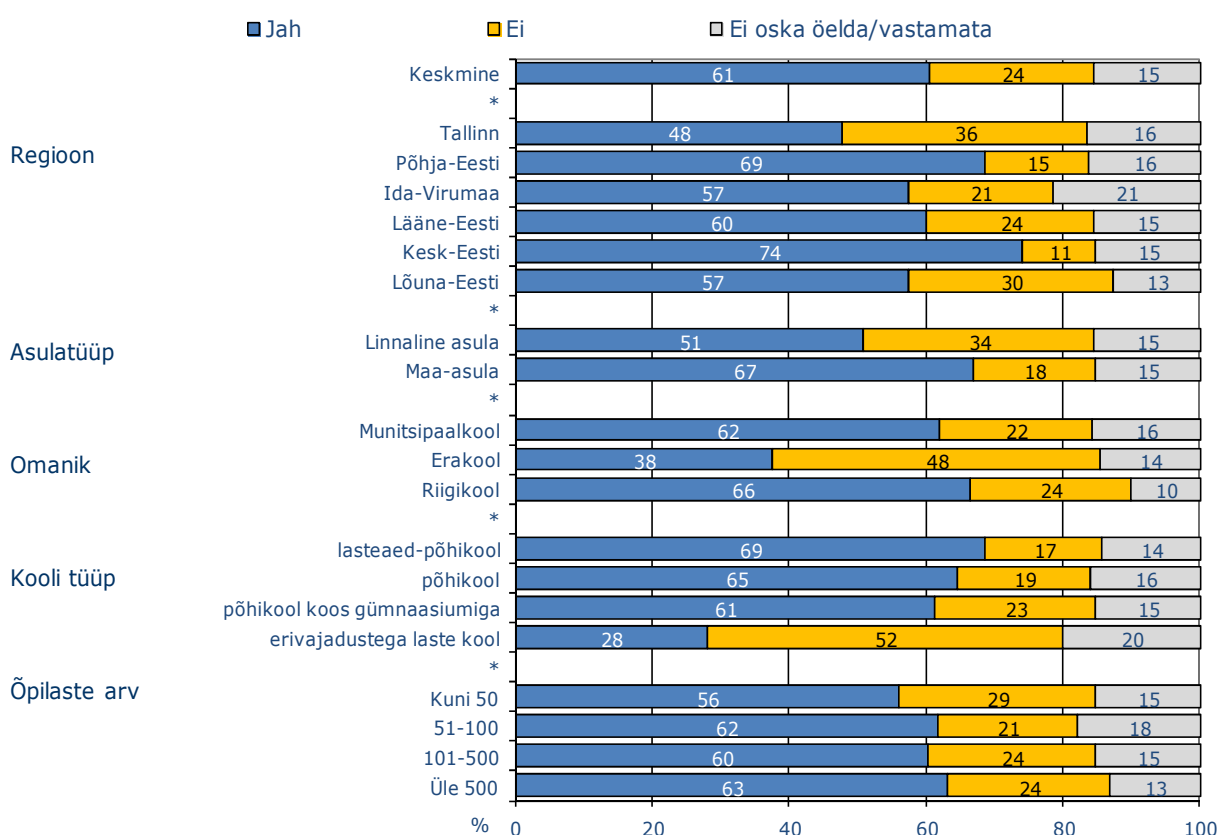
4.2 Õppevahendite tellimine Maanteeametilt viimase 2 aasta jooksul

Enamus koole (vähemalt 61%) on viimase 2 aasta jooksul tellinud õppevahendeid Maanteeametilt.

Kuigi ka linnalistes asulates on õppevahendeid tellinud üle poole koolidest, on põhilised tellijad maal – 2/3 maakoolidest.

Keskmisest vähem on tellitud vahendeid erakoolide grupis (38%), üldse mitte ainult gümnaasiumastet omavates koolides. Ka erivajadustega laste koolides on tellijate osakaal väike (28%).

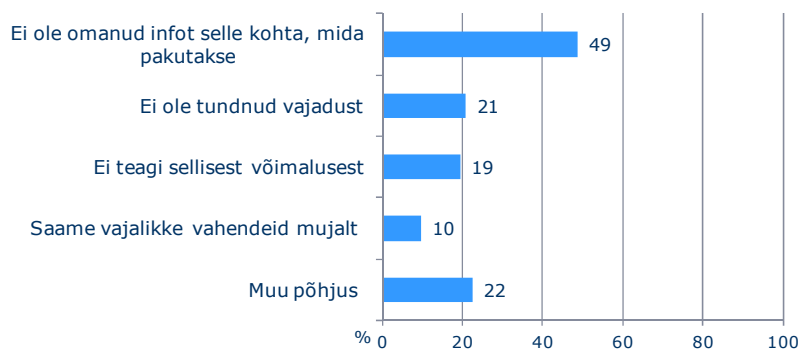
Joonis 24. Tellinud õppevahendeid Maanteeametilt viimase 2 a. jooksul. n=vastajad antud taustrühmas

Vastajatelt, kelle koolid Maanteeameti õppevahendeid teadaolevalt ei olnud tellinud, küsiti mittetellimise põhjust. Suurem osa (68%) neist, kes tellinud ei ole, ei olnud teadlikud pakutavast (49%) või isegi sellisest võimalusest (19%).

Kogu vastajaskonnale laiendades oli neid, kes Maanteeameti poolt pakutavast või isegi võimalusest ei teadnud, kokku 17% koolidest. Selliseid koole oli keskmisest enam Tallinnas (33%) ja Ida-Virumaal (21%), erakoolide seas (27%) ja koolitüübi järgi eriti erivajadustega laste koolides (31%).

Joonis 25. Miks ei ole tellitud õppevahendeid Maanteeametilt? Ei ole tellinud viim. 2 a. jooksul n=89

„Mujalt saadud“ vahendite selgituseks kirjutati:

*olen tundnud vajadust, kuid neile peab Tallinnasse järele minema.
noorsoopolitsei poolt saadud materjale
politseilt
koolituse käigus saime õppevahendeid
kasutan MNT kodulehelt printitud materjale või paljundan vajalikke lehti koolis
olemasolevatest materjalidest
internet*

Muu mittetellimise põhjusena kirjutati:

*varem on tellitud
3 aastat tagasi
meil on eelnevalt tellitud õppevahendeid veel alles.
on olemas eelnevatest aastatest
oleme varem tellinud ja siis selgus, et pakutakse samu vahendeid, mis meil juba olemas olid.
puudub vastutav isik, kes sellega tegeleks
midagi on kooli ka edastatud - aabitsaid, veste jms
oleme piirdunud liiklusmärkide ja helkuritega
kõik vahendid on eestikeelsed
kooli õppekeel on inglise keel, materjalid on eesti või vene keeles.
juhendajate vahetumine*

Erikoolidel olid omad probleemid:

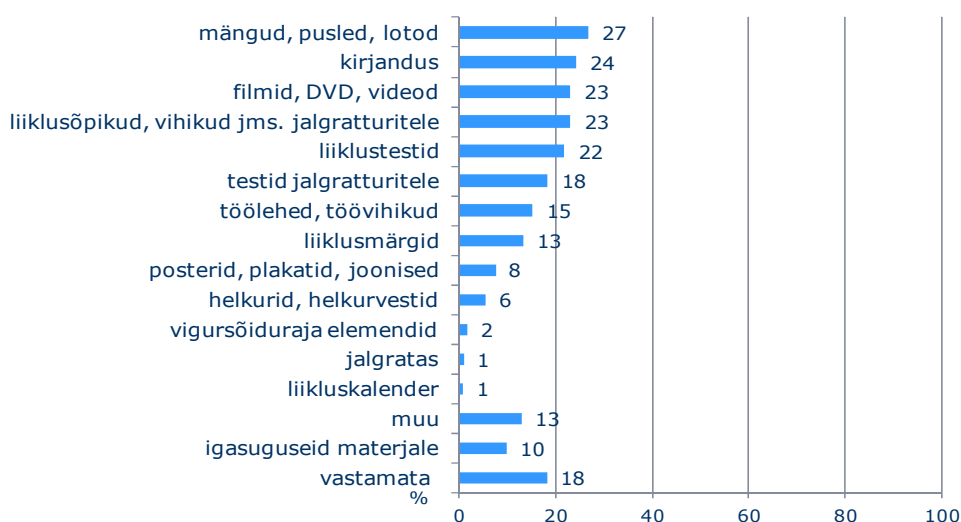
*teeme ise vastavalt meie õpilaste omapärale
suurem osa materjale, mida teame, on meie lastele ka keerukad
meie õpilaste vanus ja tegevus on spetsiifiline, eeldame elementaarskuste olemasolu
intellektipuudega noortele tuleb palju vahendeid ise valmistada või kohandada olemasolevaid
vastaval arengutasemele
enamik pakutavatest on intellektipuudega õpilastele keerulised*

4.3 Maanteeametilt viimase 2 aasta jooksul tellitud õppevahendid

Lahtises vastuses loendati tellitud õppevahendeid.

Kõige enam mainiti samu vahendeid, mida kasutatakse kõige enam: mängud, pusled, kirjandus, audiovisuaalsed materjalid. Suure osa moodustavad ka jalgratturite koolitusega seotud vahendid.

Joonis 26. Maanteeametilt tellitud õppevahendid. On tellinud Maanteeametilt õppevahendeid n=222

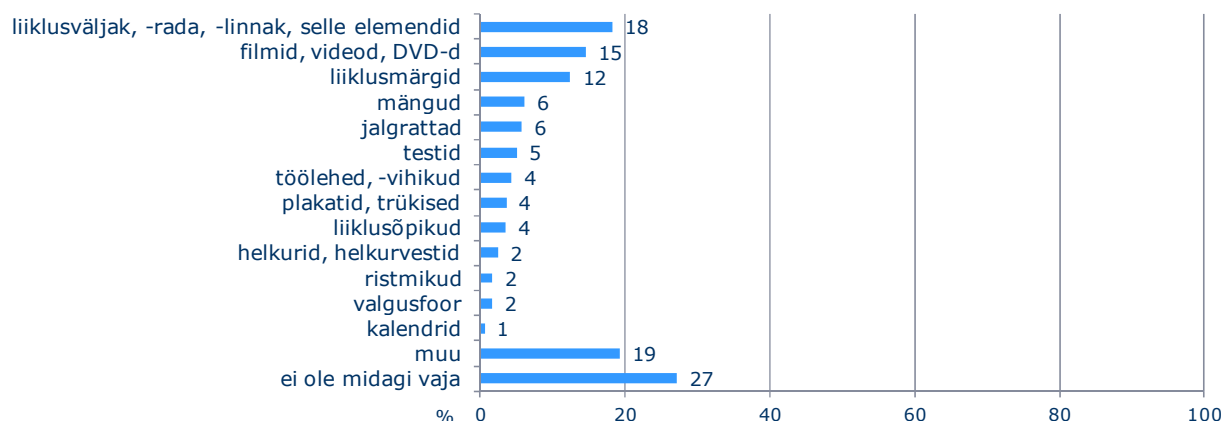

4.4 Õppevahendid, millest tuntakse puudust

Kõige suuremat puudust tuntakse koolides liiklusväljakust, -rajast või -linnakust (18%). Nagu eespool oli näha, on sellised võimalused kasutada vaid 6% koolidest.

Filmide, videote, DVD-de järele, mille kasutamist mainis kõige enam koole ja mis on ka tähtsamaid artikleid Maanteeametist tellimisel, on siiski veel suur nõudmine – kõigil koolidel neid veel ei ole ja need, kel on, tahaksid saada juurde uusi ja huvitavaid. Ka muude vahendite puhul (mängud, trükised jms.) selgus vastajate kommentaaridest, et soovitakse olemasolevaid aeg-ajalt mitmekesisendada uutega.

Joonis 27. Millistest õppevahenditest tuntakse puudust? Kõik vastajad n=367

Mängude osas sooviti pigem arvutipõhiseid:

- Interaktiivsetest mängudest arvuti vahendusel.*
- Mänge võiks olla arvuliselt koolis rohkem, et saaks kasutada grupitööna.*
- Arvutipõhised töölehed, kus saab kohe kontrollida oma vastuseid.*

Filmide ja videote osas oli kommentaare:

- Hea oleksid vastavad õpetuslikud-kasvatuslikud teemakohased filmid koos vastavate kommentaaridega (politsei kooli käies on selliseid filme näidanud, aga võiks koolis ka olla).*
 - kaasaegne film liikluskäitumisest*
 - Rohkem oleks vaja õppefilme, kus tuleks lahendada käitumissituatsioone.*
 - DVD -d ei tööta alati, kvaliteet jätab soovida.*
 - Hetkel on valik päris suur ja mitmekülgne. Võibolla oleks head mõned uuemad õppefilmid.*
 - Piinlik, kui tellides õppefilmi saad 20 aastat vana versiooni (DVD roheline Koolilaps liikluses).*
- Kõik on küll õige, aga kaasajastus jätab sügavalt soovida!*

„Muu“ variandina kirjutati:

- Õpetajad on vajamineva ise koostanud.*
- Ei ole mingeid vahendeid, seetõttu tunneme huvi igasuguste vahendite vastu, mis sobivad vanemale kooliastmele.*
- Vigursõidu elemendid liiklusraja mahapanekuks. (projekti 50 % omaosalus).*
- Maanteeameti kodulehel ja tellitav õppematerjal on hea. Võiks olla kampaaniate raames soetatavat jaotusmaterjali, millega ilmestada ürituste auhinnafondi ja aidata kaasa teadlikumale liiklemisele.*
- Vahendid on mängulised, aga nende abil jalgrattaeksamit ära ei tee. See vajab ikka tõsist õppimist.*
- Pädevast inimesest, kes seda võiks õpetada.*
- Võiksid olla mudelid, et läbi mängida rolle liikluses liiklemiseks (nt ristmikul liiklemine).*

27% vastajatest väitis, et neil ei ole puudust mingitest vahenditest. Selliste vastajate osakaal oli suurim Tallinnas (41%).

Mõned kommentaarid täienduseks vastusele, et midagi juurde pole vaja:

- Saame abi treenerikoolituste ja LE materjalidest.*
- Õppevahendeid on piisavalt ja kättesaadavus on olnud hea. Kohalikus maanteeametis oli väga abivalmis ja koostööaldis spetsialist. Jõuaks ainult tundides materjale kasutada, sest õppekavad on väga sisutihedad.*
- Puudust ei tunne millestki, sest hästi head õppevahendid on liiklusaabitsad ja töölehed.*
- Õppevahendeid on palju. Pigem pedagoogide teadlikkus noorte ohuteadlikkuse madalast tunnetamisest on nõrk ...*
- Ei oska öelda. Materjale on kasutada küllaltki palju.*
- Praegu on kõik olemas.*
- Üldiselt jääme rahule, oleme maanteeametilt saanud kõik vajaliku, mida oleme küsinud. materjali on kooli parasjagu kogunenud.*
- Tegelikult on ju erinev materjal hästi kättesaadav, tuleb enda jaoks teha plaan, mis järjekorras õpilasi koolitada.*

-Otsest puudust ei tunne, kuna aastate jooksul on üht-teist ikka soetatud. Puudust tunneme ehk taolistest projektidest nagu nt MUSTA NUKU katse. Õpilasi köidab info/tegevused võõrastelt inimestelt enam kui see, kui oma klassijuhataja antud teemat igal nädalal räägib.

-Vahendid, mis toetaksid praktilist õppust

-Uutest ja lustlikest materjalidest, millega lapsed tahavad kaasa töötada. Kiidan siinkohal 2013.a. liikluskalendrit, mis väga meeldib lastele ja kus nad õhinaga valivad tee oludele "sobilikke jalatseid". Väikelastele meeldivad väga ka värvimislehed.

-Tasuta õppematerjalidest

-Komplekt, kuhu kuuluksid reguleerija nukk, jalakäijad, ristmikud (lamineeritud alusel), 10-15 cm pikkused jalaga liiklusmärgid, valgusfoor, mida panna ristmikele, et mängida mudelautodega läbi erinevaid liikluses tekkivaid situatsioone.

-Gümnaasiumi astmes liiklusohutuse alasest materjalist, eriti mis puudutavad ohutu sõidu võtteid. Võiks olla ka erinevaid teste või muid selliseid kontrollmaterjale.

-Võiks olla ristmike õppimise kohta näitvahendeid. Neid peab ise muidu kogu aeg joonistama, et liiklusreegleid õpetada. Ristmikud +pisikesed automudelid- oleks OK.

-Muretsen eelkõige 10-aastaste pärast. Õpilasele sobivat õppematerjali ei ole minu arvates olemas. Töövihik on illustratiivne ja see on hea. Mõisted ja põhireeglid (!?). Kust neid lugeda - näha? Kas jalgrattur saab sõita sõiduteel ainult nn. põhireeglite järgi? Proovin K. Laanmäe tööraamatut, mis paistab olevat sobiva ülesehitusega. Vaja eelkõige paberkandjal põhireeglid silme ette tuua ja selgitus juurde. Laps peab saama reegli kinnistada. Kolmanda klassi õpilasele ei räägi ju liikluseadusest nii, nagu ta kirjas on. Võiks mõelda veelgi korralikuma videomaterjali tegemisele.

-Ükskõik mis vahendeid, aga vene keeles.

-Venekeelsetest materjalidest.

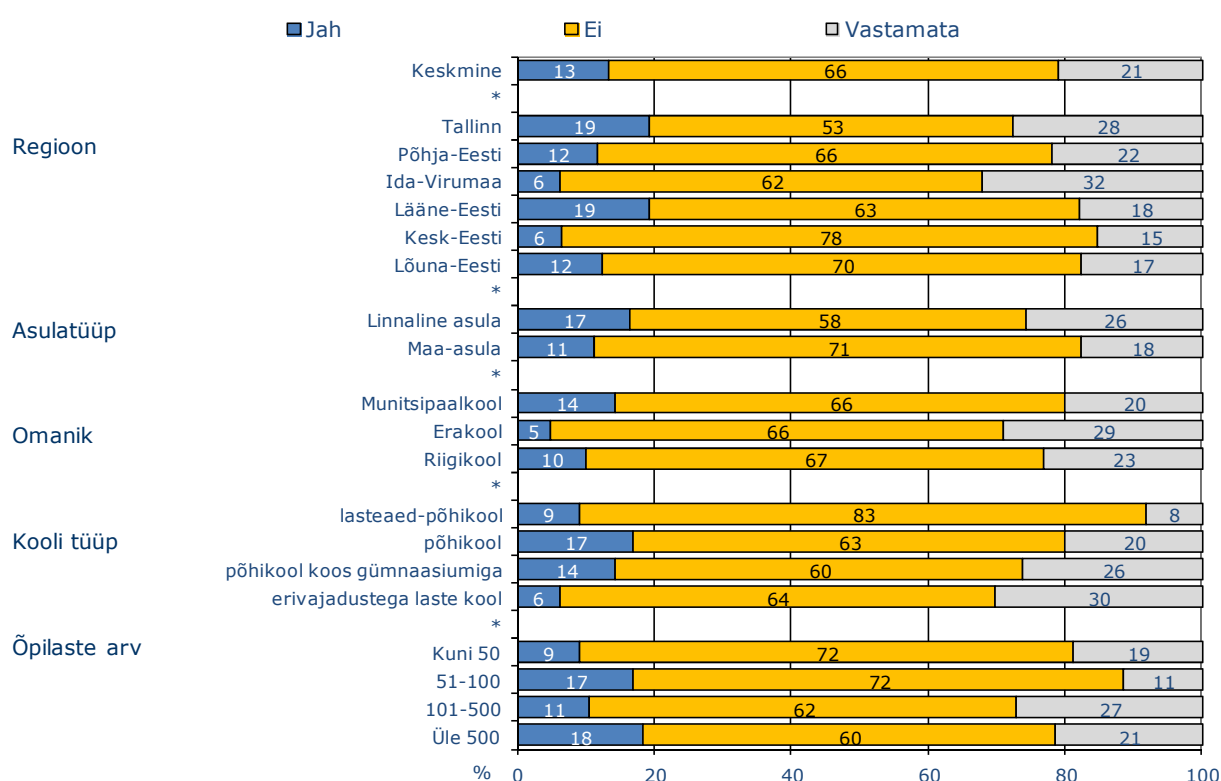
-Näidisjalgratas korrektse varustusega; 1-2 jalgratast, millega viia läbi sõiduõpet; eriti suurt puudust tunneme venekeelsetest õppemängudest ja liikluslugemikust.

5 ÕPETAJATE TÄIENDÕPE

5.1 Õpetajate osalemine koolitee ohtlike kohtade kaardistamise täiendkoolitusel

Vaid väike osa koolidest - 13% - on saanud täiendõpet ohtlike kohtade kaardistamise alal. Linnades on see näitaja veidi suurem kui maal. Väga vähe on vastavas täiendõppes osalenud erakoolid. Regioonidest on kõige vähem läbinud koolitust Kesk-Eesti ja Ida-Virumaa koolid (mõlemast grupist vaid 6%). Keskmisest suurem on osalusprotsent Tallinnas ja Lääne-Eestis (mõlemad 19%).

Joonis 28. Kas kooli õpetajad on osalenud koolitee ohtlike kohtade kaardistamise täiendkoolitusel? n=vastajad antud taustrühmas

Neis koolides, kus vastaval täiendkoolitusel on käidud, on seda enamasti teinud vaid 1-2 õpetajat (69%).

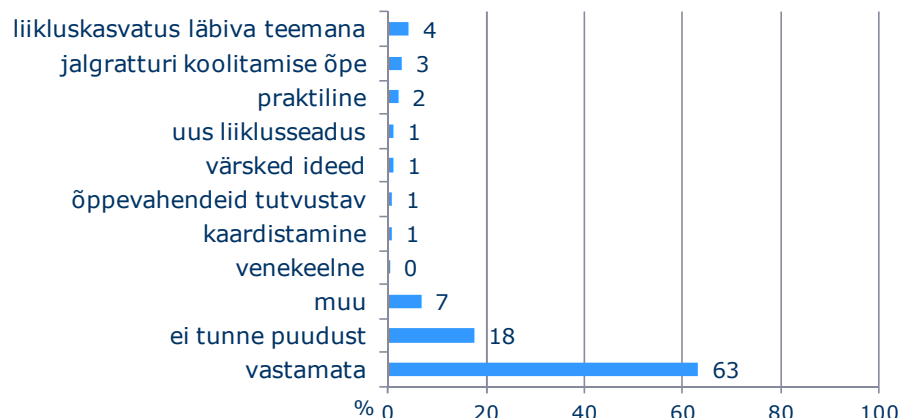
5.2 Missugusest liikluskasvatuse alastest infost, täiendõppest tuntakse puudust?

Küsimus esitati lahtisena.

Täiendava info või täiendõppe soov esitas 20% vastajaskonnast.

Süsteemiseeritult moodustas suurima grupi soov saada õpetust, kuidas käsitleda liikluskasvatust läbiva teemana.

Joonis 29. Missugusest liikluskasvatuse alast infost või täiendõppest tuntakse puudust?
Kõik vastajad n=367

Valik kommentaare:

-Kuidas kõige efektiivsemalt lõimida läbivat teemat erinevates kooliastmetes.

-Kuidas paremini integreerida liiklusteemasid vanematele õpilastele. Hetkel käsitletakse teemat algklassides, aga ülevalpool ei kajastata. Harida vanemate astmete õpetajaid liikluskasvatuse vajalikkusest.

-Koolitus „liikluskasvatus läbiva teemana“.

-Konkreetset koolitust, kus õpetajatele räägitakse liikluskasvatusest koolis kui sellisest - ma ei mäleta oma tööaja jooksul. Küll on kooli saadetud erinevat infomaterjali paber kandjal (sh filmimaterjali), aga konkreetset koolitust pole nagu keegi pakkunud. Seda oleks vaja, ma arvan.

-Konkreetsed teemad konkreetsetele klassidele, et oleks õpetuses järjepidevus ja oleks arvestatud õpilase ealisi iseärasusi.

Jalgratturikoolitus:

-Õpetajate koolitust, mis valmistavad ette õpilasi jalgratturite eksamiteks.

-Jalgratturi eksami praktilise sõidu läbiviimine ja lapse oskuste hindamine.

-Jalgrattajuhi koolitaja: nõuded liikluskasvatusele gümnaasiumiosas on väga kõrged ja aineõpetajal on neid keeruline täita.

Praktilisus:

-Praktilised juhtumite analüüsid professionaalide eestvedamisel.

-Tahaks külastada mingi kooli üritust liikluskasvatuse osas.

-Kuidas üht või teist liiklusalast teadmist erinevas vanuses lastele edasi anda (just praktilised ülesanded).

Liiklusseadus:

-Peamiselt jalakäijatena liiklevatel pedagoogidel on vähe teadmisi liiklusseadusest ja liikluseeskirjadest, nõrgad teadmised on rühmaga liikumisega seonduvatest nõuetest; oleks vaja tutvuda uute liikluseeskirjadega (liikumismängud jmt).

Värsked ideed:

-Kuidas õpetada vanemate klasside õpilasi arvestades, et nad enda arvates juba kõike teavad

-Ringijuht leiab, et vahel, aastast-aastasse sama tööd tehes, muutub see rutiinseks ja ta tunneb puudust värsketest ideedest. Võiks vahel siiski olla mõni õppepäev, näiteks kogemuste vahetamiseks, uute ja huvitavate tegevuste ning võimaluste tutvustamiseks.

Muu:

-Ei ole ühtseid liiklusteemalisi venekeelseid kursusi.

-Täiendõpet oleks kindlasti vaja, kuid näen juba ette selleks vahendite nappust.

-Kuna koolis ei ole konkreetselt inimest, kes selle teema eest vastutaks, siis ei ole võimalusi otsinud. Klassiõpetajad tegelevad 1.-4. klassides liikluskasvatusega integreeritult, õpetamisel lähtume õppekavast, praktiliselt õpitakse tundma kooliümbruse liikluskorraldust ja seda, et kuidas ohutult liigelda, koolis käib 1. kl politseinik, 3.-4. kl õpilastele püüame organiseerida vähemalt üle aasta rattakoolitusi. Väga meeldiv, et igal aastal pakutakse lastele liiklusalaseid koolitusi, kuigi need on tasulised ja osalemine sõltub juba perede võimalustest.

-Pole saanudki mingisugustki täiendõpet

Ei tunne puudust:

-Nii ei saa öelda, et millestki otseselt puudust tunneme. Kõik taandub konkreetsele inimesele ja kindlasti on see väga erinev. Kui tundi annab üle keskea õpetaja, kellel pole ühegi mootorsõiduki luba, siis on puudujäägid kindlasti suuremad, kui sellel, kes on äsja sooritanud eksami. Samas on liikluskasvatus seotud lapse üldise kasvatuse, hoiakute ja arusaamistega, sellega on lood ilmselt paremad, sest selleks on kõik pedagoogid saanud spetsiaalse koolituse. Suurim probleem on ju see, et lapsed teavad, et punase tulega ei tohi üle tee minna, aga ikka lähevad, sest täiskasvanud teevad kõrval just nii ja sellist võluvitsa koolis ei ole, et panna lapsed arukamalt käituma, kui täiskasvanud. See oli näide, aga enamus probleeme taandub just sellele.

-Ei oska valdkonda välja tuua. Igasugune kordamine on kiiduväärt. Ma toaksin välja ümarlaua või seminari, kus tegevad inimesed jagaksid vastastikku oma kogemusi.

-Nüüd, kui käima läks Liikluskasvatuse ainesektsioon, ei ole tunda enam suurt infopuudust. Küll aga tunnen end liiklusringi vedamisel veidi ebakindlalt, aga sügisel toimuma pidanud koolitus lükkus millegipärast tulevikku edasi...

-Minu arust on materjali ja infot piisavalt, ainult aega tegelemiseks on vähe.

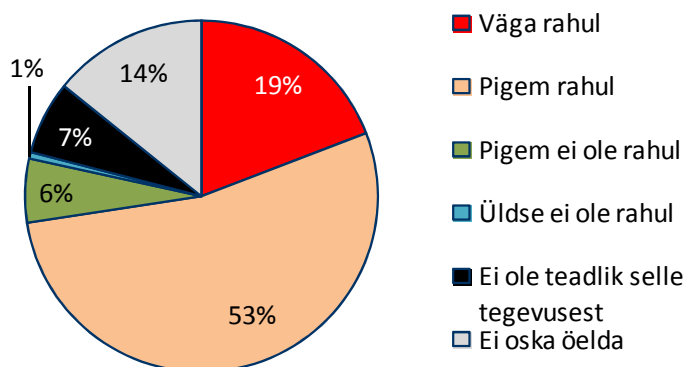
6 PARTNERID

6.1 Hinnang Maanteeameti piirkondliku liikluskasvatuse osakonna tegevusele

Vastajal paluti hinnata osakonna tegevust 4-pallisel skaalal.

Põhiosa (72%) vastajaskonnast oli Maanteeameti kohaliku osakonna tööga rahul. Domineeris (53%) hinnang „pigem rahul“, ligi viiendik vastajatest oli väga rahul. Rahulolematute osa oli päris väike – 7%, kusjuures üldse ei olnud rahul vaid 1% vastajatest. Ca 1/5 vastajatest ei osanud hinnangut anda ilmselt väheste kokkupuudete tõttu. Keskmine hinnang 4-pallisel skaalal oli 3,15.

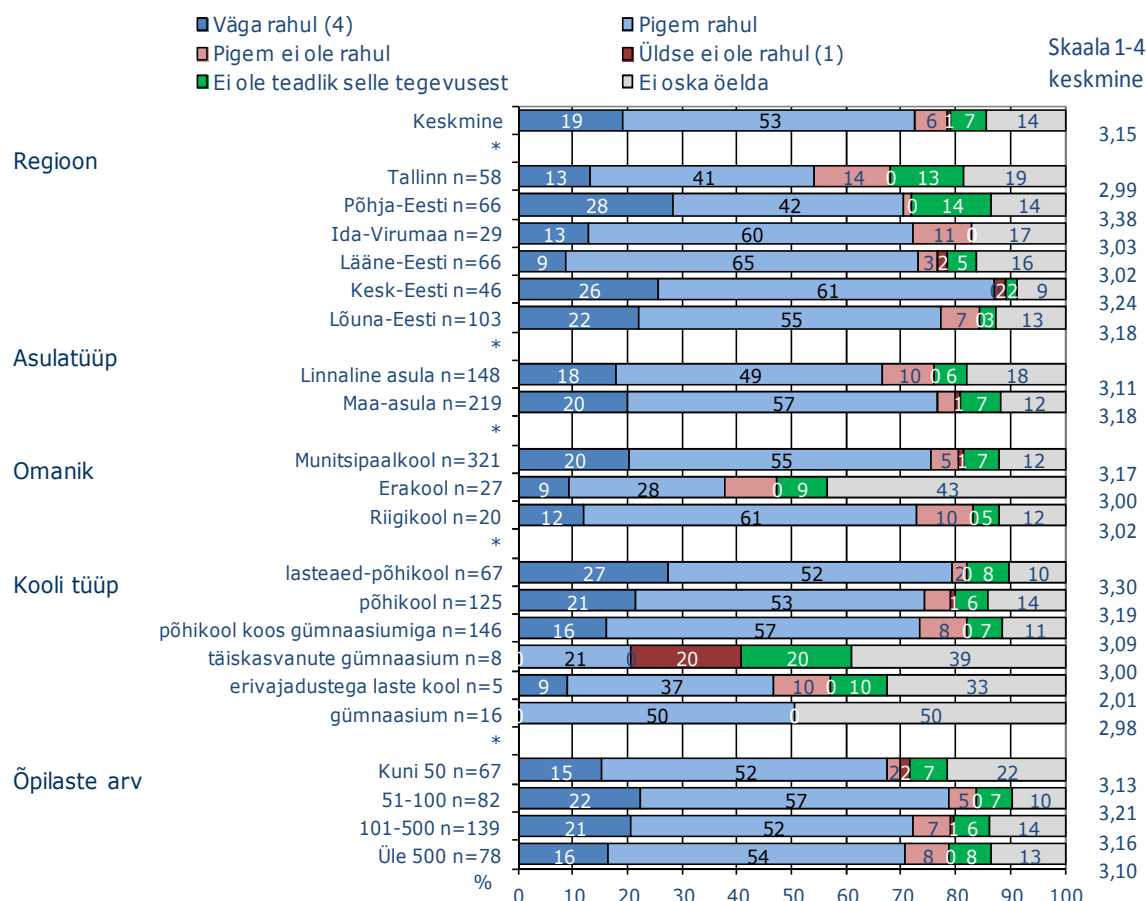
Joonis 30. Rahulolu Maanteeameti piirkondliku osakonna tegevusega. Kõik vastajad n=367

Kõige kõrgemad keskmised hinnangud tulid Põhja-Eesti asulatest (3,38) ja Kesk-Eestist (3,24), maakoolidest keskmiselt veidi paremad kui linnakoolidest. Keskmise hinnang oli madalaim Tallinnas (2,99), kus 32% vastajatest ei osanud vastust anda.

Erakoolide vastajatest ei osanud vastata tervelt 52%. Täiskasvanute gümnaasiumide grupis oli vaid 5 vastajat, seega ei saa nende tulemust statistiliselt üldistada, ent nende viie seas oli pigem rahul vaid üks.

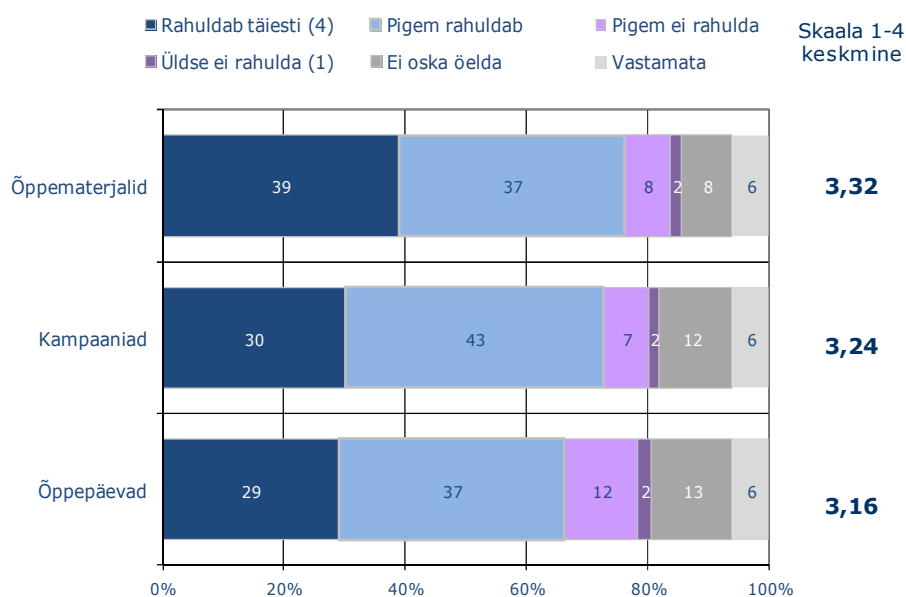
Joonis 31. Hinnangud Maanteeameti kohaliku osakonna tegevusele. n=vastajad antud taustrühmas

6.2 Rahulolu infoga, mida edastab Maanteeameti piirkondlik liikluskasvatuse osakond

Rahulolu infoga küsiti kolmes lõikes: õppematerjalid, õppepäevad, kampaaniad. Kõikide küsitud aspektidega oli enamus vastajatest, kel arvamus olemas, väga või pigem rahul. Kõige enam oldi rahul infoga õppematerjalide kohta. Kolmest küsitud infoliigist kõige tagasihoidlikum keskmine hinne kujunes õppepäevade toimumisega seotud teabe puhul, millega siiski 66% vastajatest oli rahul ning vaid 14% mitte eriti.

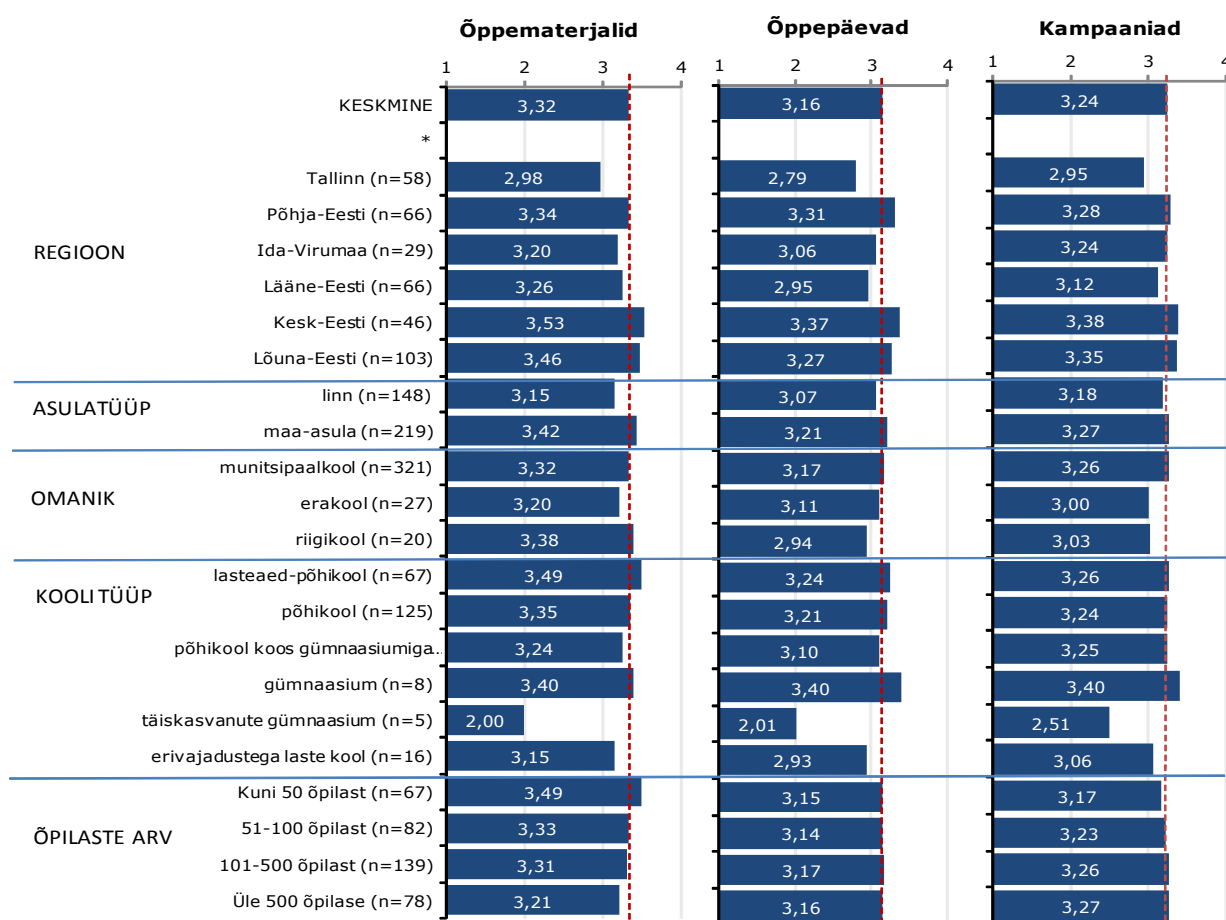
Joonis 32. Rahulolu Maanteeameti piirkondliku osakonna poolt edastatava infoga. Kõik vastajad n=367

Kõigi aspektidega oldi kõige enam rahul Kesk-Eesti koolides. Hinded olid üle keskmise ka Lõuna- ning veidi ka Põhja-Eestis. Keskmisest madalamad hinded tulid Ida-Virumaalt ja Tallinnast, eriti seoses õppepäevadega (vastavalt 2,95 ja 2,79).

Tallinna ja eriti erakoolide seas oli suur osakaal vastajatel, kes ei osanud aspekte hinnata (Tallinnast ca 1/3, erakoolidest –õppepäevad ja kampaaniad - 58%).

Joonis 33. Keskmised hinnangud Maanteeameti kohaliku osakonna poolt edastatavale infole.
n=vastajad antud taustrühmas

Viletsat hinnangut paluti põhjendada. Enamusel juhtudest oli tegemist info vähesuse või puudumisega:

-Ettepanekuid koostöök tuleks teha aasta lõpul, et saaks neid järgmise õppeaasta plaani sisse viia. Töös oleks vaja suuremat süsteemsust, vähem killustatud üritusi.

-Enamus projekte on rahalised.

-Koostöök alati tavakoolid, aga meie oleme täiskasvanute gümnaasium ja meid jäetakse kogu aeg kõrvale, aga samas on projekte, mis sobiksid ka meile.

-Riigikooli iga kord info ei jõua. Ei oska põhjendada, miks.

-Maanteeametipoolne pakkumine ei jõua koolini.

-Kuna oleme alles alustanud kool, siis võib juhtuda, et oleme infost (koolitused, õppematerjalid, kampaaniad) eemal, sest meie olemasolust ei teata.

-Kooli ei jõua Maanteeametist mitte mingisugust infot, va eelmisel õppeaastal oli kellegagi koostöök Musta nuku katse. Kõike oleme siiani ise otsinud ja ise ühendust võtnud, üritanud materjale tellida ning õpetajad on oma isikliku transpordiga õppevahenditel järel käinud. (Tallinn)

-Kampaaniaid on vähe. Infopuudus.

-Kampaaniad ei jõua maakoolidesse, info jõudes on ajad juba broneeritud.

-Vähe infot, vene keeles vähe õppematerjale.

-Info puudus.

-Info ei jõua alati kooli.

- Nad ei tunne erilist huvi meie vastu.
- Ei tea sellest osakonnast midagi.
- Vähene info.
- Ei ole eriti infot.
- Viimasel ajal pole olnud kokkupuuteid ega pakkumisi.
- Kuuleme neist ja näeme neid harva.
- Kooli jõuab vähe infot.
- 2010.a ei saanud meie kool üldse infot Vigurivända võistluse toimumise kohta, järgmisel aastal sai hiline misega. Koolidel puudub info õppematerjalide kohta. Rohkem tuleks teha õppepäevi õpetajatele, kus jagatakse ka materjale, mida kooli viia. Õpetajad ise ei lähe Maanteeameti lehele uurima, milliseid materjale tellida saab. Need tuleks kooli kohale toimetada. Materjalid peaksid olema igal õpetajal, mitte kooli peale üks. Siis ei tea teised ikka midagi. Olen teinud koolituse liiklusteemadel õpetajatele ja küsinud neilt, kas nad on näiteks näinud tv "Mina liiklen ohutult", ja enamused ei tea sellest midagi. (erakool)

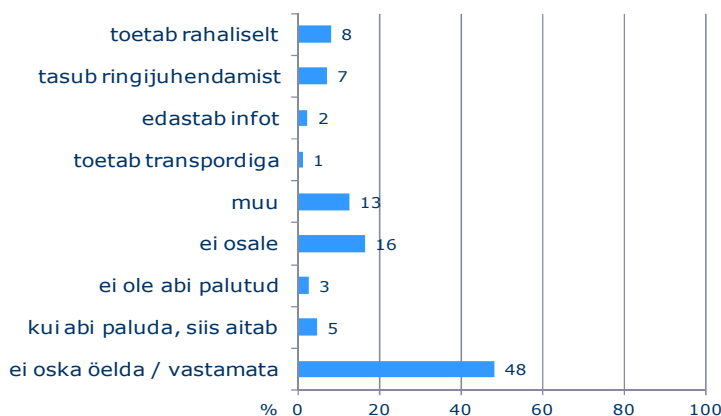
6.3 Kuidas osaleb kohalik omavalitsus kooli liikluskasvatuse alase tegevuse korraldamises?

Küsimus oli lahtine. Vastajate kommentaaride süstematiseerimisel selgus, et kohalike omavalitsuste konkreetsemat abi tunnetas ca 1/3 koolidest, sh 13% („muu“) kaudsemal kujul, nagu näiteks:

- Vastutab liiklusmärkide ja teede märgistuste eest, edastab liikluskasvatuse teemalist infot.
 - Lubab praktiliseks sõiduõppeks kasutada platsi.
 - Kaasab aruteludesse erivajadustega inimeste liikumisvõimaluste parendamiseks linna tänavatel.
 - Ehitatud on korralikud jalakäijate teed, sobivad liiklusmärgid on üleval ohutuks kooliteeks.
 - Osaleb läbi kooli eelarve.
- (Kommentaare täielik loetelu on aruande lisa)

Enamuses koolidest siiski mingit otsest liikluskasvatusega seotud abi ei nenditud, osas ei ole seda ka taotletud.

Joonis 34. Kuidas osaleb kohalik omavalitsus kooli liikluskasvatuse korraldamises? Kõik vastajad n=367

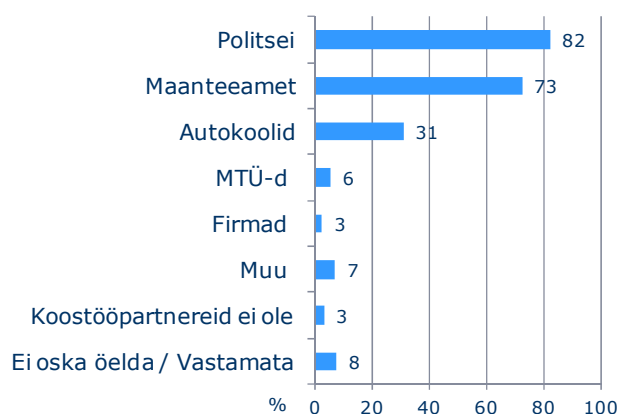
Kohaliku omavalitsuse rolli tunnetatakse maakoolides enam kui linnas. Maakoolidest mainis mingil tasemel abi 37%, linnakoolidest 24%. Mingit abi KOV-ilt ei mainitud erakoolide grupis.

6.4 Koostööpartnerid liikluskasvatuse alal

Vastajatel paluti märkida võimalike partnerite loendist sobivad variandid või kirjutada omalt poolt juurde. Firmade või MTÜ-de märkimisel paluti kirjutada ka konkreetseid nimesid.

Kõige laialdasemalt tehti liikluskasvatuse puhul koostööd politsei (82%) ja Maanteeametiga (73%). Vähe oli neid koole, kellel polnud nimetada mingeid koostööpartnereid.

Joonis 35. Koostöö partnerid liikluskasvatuse alal. n=kõik vastajad

Nimeliselt mainiti järgmisi firmasid, asutusi ja MTÜ-sid:

	Firmad	MTÜ-d
Tallinn:	Autokool Aveda	Pirita Haridusselts Laste Liiklusklubi (2 korda)
Harju mk.:	OÜ Autosõit	Teeme Head (Kose valla piirkond) Sinu valik MTÜ Õppe- ja arengukeskus ME Laste Liiklusklubi Kose Koolitus MTÜ Helkuripäeva korraldas üks MTÜ, nime ei mäleta - väga hea oli
Ida-Viru mk.:		MTÜ Toila Jahtklubi
Jõgeva mk.:		Adavere Mõisa Selts
Järva mk.:	Imavere Saeveski	MTÜ Albu Noortekeskus OKAS MTÜ
Lääne mk.:	Haapsalu Kolledž (2 krd.)	
Lääne-Viru mk.:	OÜ Tender Ehitus Aru Grupp AS Norax Koolitus	
Põlva mk.:	CLAABU OÜ	

Rapla mk.:	kiirabi	
Saare mk.:		Kuressaare Noorte Huvikeskus
Tartu mk.:	OÜ RaiToi Koolitused FIE Hillar Viksi Kaido Tammepõld Projekt "Kaitse end ja aita teist" raames autokool Jalgrattakool	Vara Lastekaitseühing Kooli sponsorid Rootsist, toetavad meid auhindadega ja ka kasutatud rataste ning kiivritega
Valga mk.:	Valga Kodutehnika Valga Kutseõppekeskuse autoõpetaja	Raudsõrmus Naaberkool
Võru mk.:	Liikluslinn (Nõiariik)	Wildhogs Mc motoklubi Noortekeskus

Muude abilistena nimetati lapsevanemaid, noorsoopolitseid, teisi koole ja taas kohalikke omavalitsusi.

Nii politseid kui Maanteeametit mainiti kõige sagedamini Kesk-Eesti regioonis (vastavalt 91% ja 85%). Politsei meenus partnerina kõige harvem Ida-Virumaal (70%), Maanteeamet Tallinnas (57%), keskmisest harvemini ka Ida-Virumaal (66%).

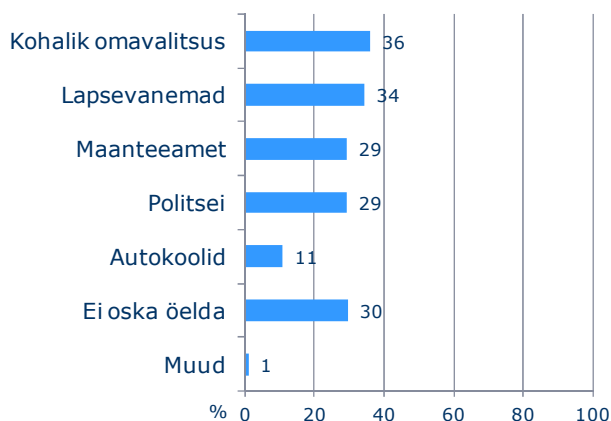
Erakoolide grupis oli partnereid keskmisest märksa vähem.

6.5 Missugustelt instantsidelt oodatakse senisest suuremat abi?

Vastused märgiti etteantud loendi järgi. 30% vastajatest ei osanud öelda, kellelt nad suuremat abi vajaksid. Suurem osa vastajatest siiski nimetas mõnda instantsi, nende seas kõige enam kohalikku omavalitsust ja lapsevanemaid.

Maanteeameti ja politsei poolt ootavad senisest suuremat tuge võrdne osa koolidest – 29%. Tallinnas (40%), Lääne-Eestis (32%) ja eriti Ida-Virumaal (47%) sooviti enam Maanteeameti, mujal politsei täiendavat abi.

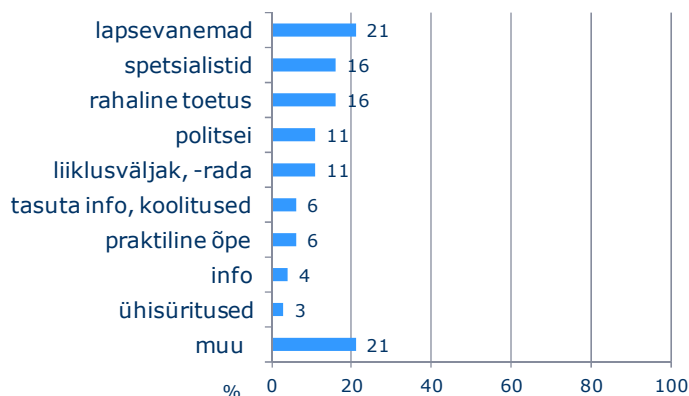
Joonis 36. Missugustelt instantsidelt oodatakse senisest suuremat abi? n=kõik vastajad

6.6 Missugust abi vajatakse?

Vastajatel, kes vajaksid senisest suuremat abi, paluti selgitada, millist abi nimelt. Vastused esitati vabas vormis.

Joonis 37. Missugust abi partneritelt vajatakse? Vajavad senisest suuremat abi n=139

Lapsevanematelt oodatakse eelkõige head eeskuju lastele ning koostööd kooliga. Soovitakse ka koolitusi vanematele:

- *Lapsevanemad saavad olla head eeskujud ja suunata ning õpetada lapsi liikluses ohutult käituma. Liikluskasvatus on tulemuslikum kodu ja kooli koostöös.*
- *Lapsevanemate koolituse osas vajame abi.*

Spetsialistide abi vajatakse eelkõige jalgrattakoolituse läbiviimiseks, ent ka loenguteks jms.:

- Konkreetselt abi vajame jalgratturi koolituse ja sõidueksami läbiviija leidmiseks.*
- Liiklusringi juhendajat või spetsialisti, kes aitaks noored ette valmistada nt jalgratturi eksamiks, kellel on olemas nii teoreetiline kui praktiline koolitusmaterjal.*
- Jalgrattakoolitus ei peaks olema kooli asi.*
- Oleks vaja inimesi, kes õpilastele loenguid läbi viiksid, kes oskaksid rääkida elus toimuvast. Kui õpetaja näitab liiklusalast filmi, ei ole see üldse nii tõsiselt võetav kui asjatundliku inimese jutt ja näited (ka pildid) elust/liiklusest.*
- Õppepäevad, õppekäigud, kus eriala spetsialistid õpetavad läbi kogemusliku õppe.*

Rahalist abi vajatakse eriti ürituste korraldamiseks:

- Ürituste korraldamisel rahaliste ressurssidega toetamist omavalitsuselt.*
- Rahalist abi, näiteks "Musta nuku" katse läbiviimiseks oma piirkonnas.*
- Suuremahulise ülekoolilise ürituse läbiviimiseks, nagu Luunja Jalgrattapäev, on vaja suuremat rahalist toetust. Samuti oleks vaja ka teatud kallimate atraktsioonide, nt " pöörlev auto", kooli toomiseks kusagilt abi. Seni ei ole see meil veel õnnestunud.*

Politseilt oodatakse kõige enam kontrolli laste liikluskäitumise üle, aga ka osalemist üritustes ja õppetegevuses:

- Jalgratturite sõidukultuuri jälgimine.*

- Regulaarselt toimuvat politsei poolset liikluskasvatust, eriti juhtumite analüüse.
- Politsei abi jalgratturi eksami sooritamiseks. Oma õpetaja on küll tähtis, kuid politsei osalemine eksamil väärtustab jalgrattajuhiluba saamist.

Koolituse ja info osas oli ettepanekuid tasuta abi saamiseks. Nagu juba eespool kirjas, vajatakse infot aegsasti, et varakult üritusi-koolitusi planeerida:

- Riikliku hanget autokoolidele, et nad viiksid läbi koolidele tasuta koolitusi.
- Musta nuku katset, mille eest kool ei peaks maksma.
- Liikluse algõpetuse materjalid - tööraamat (tasuta jagamiseks).
- Igal aastal võiks olla sügisel õppepäev, kus jagatakse infot sellel õppeaastal toimuvate kampaaniate kohta- Maanteeamet. Rohkem meile selle kohta, kust saada õppevahendeid.
- Infot kooliaasta lõpus, et saaksime planeerida koolitused ja üritused õppetöö sisse (kui see meil ka rahaliselt võimalik on).

Mõned näited kommentaaridest üldpealkirjaga „muu“:

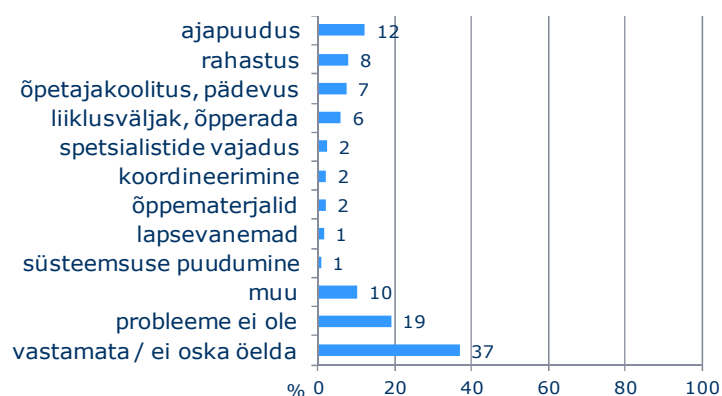
- Kui INNOVE teeb karjääriõppeks kogu paketi - ainekava, töölehed õpetajale ja õpilasele, koolitusi, õppematerjali ja koolitab ka karjäärispetsialisti (sobivast õpetajast), siis selline haare sobiks ka kogu liikluskasvatuse korraldamiseks.
- HEV lastele (nooremale LA astmele) võiks olla koostatud mõni ülilihtne/selgete piltidega, ilma allegooriateta liiklusohutust tutvustav raamatuke.
- Et meid märgataks ja ei unustataks ära, vaid pakutaks ka koostööd - ehk just rohkem seda, mida on võimalik pakkuda täiskasvanutele. (täiskasvanute gümnaasium)
- Üldiselt - pakkumised liikluskasvatuse tegevuste läbiviimiseks võiks tulla igasse kooli konkreetselt. Nt.: teie koolile pakume märtsist juunini selliseid koolitusi ja õppepäevi.

7 TÄIENDUSEKS

7.1 Peamised probleemid ja takistused liikluskasvatuse läbiviimiseks koolis

Ligi 1/5 vastajatest arvas, et takistusi ei ole, paljud ei osanud midagi välja tuua. Ligi pool vastajaskonnast (44%) siiski esitas oma arvamusi.

Joonis 38. Mis on peamised probleemid ja takistused liikluskasvatuse läbiviimisel? Kõik vastajad n=367

Nagu näha jooniselt, kujunes vastuste süstematiseerimisel kõige suuremaks takistuseks liikluskasvatuse läbiviimisel ajapuudus – nii õpetajate kui õpilaste puhul. Mida suurema kooliga oli tegemist, seda sagedamini viidati sellele asjaolule.

Mõned väljavõtted kommentaaridest

Ajapuudus:

-Seoses ainekavade mahukusega on sageli probleemiks just ajalise ressursi leidmine liikluskasvatuseks ainetundide sees. Sellest tingituna langeb põhirõhk liikluskasvatuse läbiviimisel tunnivälisele ajale. Põhiainetes kasutusel olevatesse õpikutesse ja töövihikutesse sisse kirjutatud integreeritust on vähe - liikluskasvatuse läbiviimiseks tuleb kasutada enamasti ikkagi internetipõhiseid või Maanteeameti poolt koostatud lisamaterjale. Seega kulub ka tundide ettevalmistamiseks päris palju lisaaega.

-Ajapuudus. Ainekavad on nii tihedad, et on probleeme kohustusliku õppematerjali läbivõtmisega. Seepärast ei jää aega tegeleda liikluskasvatusega, kus otseselt õpitulemust ei nõuta ning hindeid ei panda.

-Kooli tihe klassiväline töö, samad õpilased võtavad osa mitmest ringist ja huvikoolidest.

-Jalgratturi koolitus on küllalt pikk ja hõlmab hulga klassitunde, sest pärast tunde lähevad õpilased ringidesse. Õppesõidud kipuvad olema tundide ajast.

Rahamured:

-Raha tegevusteks tuleb taotleda projektide kaudu, omaosalused aina suurenevad.

-Süsteem töötab praegu, teravaid probleeme pole. Ilmselt telliks koolitusi rohkem, kui need poleks nii kallid - kõik koolitused on tasulised.

-Vähe vahendeid liiklusringide juhendajate tasustamiseks.

Õpetajakoolitus, pädevus:

-Pedagoogidel puudub sageli oskus siduda liikluskasvatust oma ainega, kuna neil puudub ettekujutus liikluskasvatusega seonduvast. Ei saa eeldada, et kõik pedagoogid suudavad veatult liigelda, eelkõige need, kes ei oma mingit juhiluba. Neil kindlalt puudub nägemus erinevatest liiklussituatsioonidest läbi autojuhi silmade. Puudu on koolitustest õpetajatele.

-Pigem on probleem abiõpetajate ehk saatjate vähesuses, et pakkuda rohkem praktilist kogemust. Kampaniate läbiviijatel sageli ei ole ka ettevalmistust või kogemust erivajadustega õpilastega, mistõttu programmid on enamasti meie õpilaste jaoks keerulised. (HEV kool)

-Ilmselt ikka liikluskasvatuse õpetamise metoodikast õpetajatele (vastav koolitus).

-Vajalik oleks õpetajate liiklusalane koolitus. Koostöö lapsevanematega. Koostööprojekte Maanteeameti ja politseiga, kus lapsed ise saaksid teatud liiklussituatsioonides osaleda, sest tundub, et paljudes olukordades lapsed ei saa aru või ei tunneta ohtu või ohu suurus.

-Vajame rohkem abi ja õppevahendeid. Võiksid olla jalgrattakoolituseks spetsiaalsed õppetunnid interaktiivselt. On vaja õpetajaid rohkem selleks koolitada, kuid napib rahalisi vahendeid.

Liiklusväljak, -rada:

-Tunneme puudust liiklusväljakust kooli õuel (joonte, ristumise, liiklusmärkidega), kus saaks õppusi läbi viia. Või vähemalt linnaosas peaks olema. Suurepärase väljak on Õismäel.

-Ei oska öelda, et oleks takistusi ja probleeme. Kui ainult, siis puudub korralikult asfalteeritud ala, kuhu rajada liiklusväljakut. Kuigi valla arengukavas on niisuguse platsi loomine sees. See on aga väga kallis ja selles osas ootaks abi juba riiklikult tasandilt.

Spetsialistid:

Kooliprogrammi raames on õpet piisavalt. Maanteeameti ja politsei poolt ootaks kõrgendatud huvi liikluskasvatuse läbiviimise vastu koolis. Õpet peaksid läbi viima spetsialistid.

-Hea ringjuhi leidmine ja rahastamine.

Muu:

-Puudub konkreetne inimene, kes koordineeriks tegevust. Kõigea tegeleb direktor.

-Õpetajad viivad läbi seda ainetundidesse lõimituna, õppekäikudel. Aga liiklusõpetuse tarvis võiks olla õppematerjale ja ka töötasu selle läbiviijale.

-Alati võiks olla tihedam koostöö Maanteeametiga.

-Liikluskasvatus läbiva teemana saab koolis piisavalt tähelepanu. Probleemiks on, et koolis õpitut ei rakendata igapäevaselt.

-Takistusi pole. Probleemne on lastega tegelusaja leidmine pärast tunde- enamik sõltub bussiaegadest kojusõidul.

-Enamus tegevust riigis korraldatakse eesti keeles, põhikooli õpilased ei oska nii hästi keelt;

-Keeleoskus: Maanteeameti Musta nuku õpet tõlkisime ise.

-Jalgratturite õpetamiseks ja liikluskasvatuse läbiviimiseks on meie koolis liiklusring. Liiklusringis osalevad õpilased oma vabast ajast ja vastavalt soovile. Selle tõttu ei ole väiksema kohusetundega õpilaste osalemine stabiilne ja püsiv. Jalgratturite õpetamiseks mõeldud tund võiks olla tunniplaanis ja õpilastele kohustuslik.

-Ei oska kuskilt otsida sobivat loengut või tegevust 7.-12. klasside õpilastele.

-Probleeme ei ole, kuna koostöö vastavate instantsidega sujub väga hästi. Liikluskasvatuse alane töö toimub meie koolis regulaarselt.

-Tänaseks oleme oma süsteemi välja arendanud ja erilisi takistusi ei näe.

-Takistust ei ole. Teeme oma koolis palju asju ise. Puudus on materjalidest, eriti põhikooli ja gümnaasiumi osas. Kui oleme kellegi poole ise pöördunud, oleme abi saanud.

7.2 Veel ettepanekuid liikluskasvatuse läbiviimiseks koolis

-Võiks võtta kokku siin küsitletud inimesed, et ühismõtted välja selekteerida.

-Võiks olla kusagil spetsiaalne liikluskasvatuse keskus koos vahenditega.

-Rohkem huvilisi õpetajaid. Soovitan tööraamatut 3.klassile Tark jalgrattur!

-Ootame koolidele mõeldud tasuta liiklusalaseid õppepäevi või ka siis arvuti teel täidetavaid ülesandeid. Ootame rohkem pakkumisi.

-Olen tänulik, et laste liiklusteadlikkusega tegeldakse ja mitte ainult kampaania pärast, vaid ka tegelikult selle pärast, et olukord oleks parem.

-Meedia suuremat tähelepanu, näiteks olid varemalt rohkem huvitavaid lastesaateid liiklusest

-Maanteeametil on väga head õppevahendid, mida saab 5 a. jooksul korra tellida, kui ise Tallinna järele lähed. Oleme ikka tellinud, kuid viimasel ajal ei ole sellest osavõtnud, sest 5 aastat järgmise mänguni on liiga pikk aeg.

-Maanteeameti poolt soovitatavad kampaaniad erafirmade poolt on nii kallid, et meie väike kool ei jõua neid tellida (eriti kui arvestada juurde transpordikulu). Ka maakonnakeskusesse transport on liiga kallid, saame seda endale lubada ainult kord õppeaastas. Linnade õpilastel on siin suur eelis.

-Kampaaniaid võiks võimaldada ka väiksema arvu lastega osalejatele (näiteks Musta nuku katset ei saagi me enam tellida, kuna pole nõutud arvu lapsi). Nii on üldiselt ka teiste asjadega.

-3. klassis seoses jalgratturi juhilubade koolitusega peaks olema vähemalt ühe poolaasta jooksul tasustatav kõikide õpilaste koolitamine. Tung liiklusingi on suur.

-Arvan, et meie olukord on päris hea. Elus on väga palju muid teemasid, mida kõike koolis tuleb õppida (juba läbivaid teemasid on kaheksa, lisaks veel kõik muud pädevused, millega tuleb tegeleda) ja kui mingit teemat liiga intensiivselt kajastatakse, siis ühel hetkel tekib küllastus ja enam ei taheta sellega tegeleda, seetõttu mõõdukus ennekõike.

-Tänud Idaregiooni Diana Okasele!

-Täname Maanteeametit meeldiva koostöö eest!

-Aitäh Maanteeametile pideva abi ja informatsiooni eest!

ANKEET

Mis astmed on koolis:

1. Põhikooli I aste (1.-3.kl.)
2. Põhikooli II aste (4.-6.kl.)
3. Põhikooli III aste (7.-9.kl.)
4. Gümnaasium

Kooli tüüp:

1. Munitsipaalkool
2. Erakool
3. Riigikool

Õpilaste arv koolis:

1. Kuni 50
2. 51-100
3. 101-500
4. Üle 500

Teie ametikoht koolis:

.....

LIIKLUSKASVATUSE PLANEERIMINE

1. Missugustes dokumentides leiab läbiva teema „Tervis ja ohutus“ liikluskasvatust Teie koolis kajastust? PALUN MÄRKIGE KÕIK SOBIVAD VASTUSEVARIANDID VÕI KIRJUTAGE JUURDE

1. Arengukava
2. Kooli õppekava
3. Aasta üldtööplaan
4. Muu, nimetage:
5. Ei ole eraldi välja toodud

2. Kes koolis koordineerib liikluskasvatust?

	Põhikooli osas	Gümnaasiumi osas
Liiklusringi juht	1	1
Huvijuht	2	2
Aineõpetaja	3	3
Muu, palun lisage:	4.....	4.....

LIIKLUSKASVATUSE LÄBIVIIMINE

3. Kuidas Teie koolis viiakse läbi liikluskasvatust kui osa läbivast teemast „Tervis ja ohutus“? PALUN MÄRKIGE KÕIK SOBIVAD VASTUSEVARIANDID VÕI KIRJUTAGE JUURDE

A. Põhikooli osas:

1. Lõimituna ainetundidesse
2. Valikainena
3. Koolisiseste üritustena
4. Koolidevaheliste üritustena
5. Kampaniatena
6. Ringitööna
7. Muu, palun lisage:

B. Gümnaasiumi osas:

1. Lõimituna ainetundidesse
2. Valikainena
3. Koolisiseste üritustena
4. Koolidevaheliste üritustena
5. Kampaaniatena
6. Ringitööna
7. Muu, palun lisage:

KUI LÕIMITUNA AINETUNDIDESSE (KÜS.3A ja/või 3B=1)-PÕHIKOOJA GÜMNAASIUM ERALDI:

4. Missugustes ainetundidesse on lõimitud liikluskasvatus?

1. Inimeseõpetus
2. Ühiskonnaõpetus
3. Keel ja kirjandus
4. Matemaatika
5. Füüsika
6. Kehaline kasvatus
7. Muu, palun lisage:

5. Missugused liiklusohutuskampaaniate teemad leiavad kajastamist kooli käesoleva õppeaasta üldtööplaanis?

1. Turvavöö kasutamine sõidukis
2. Kiivri kasutamine
3. Helkuri kasutamine
4. Muu, mis?.....
5. Üldtööplaanis ei ole kampaaniaid kajastatud

6. Kas Teie koolis on käesoleva või eelmise õppeaasta jooksul viidud läbi:

	Põhikoolis	Gümnaasiumis
Liikluspäeva	1	1
Liiklusnädalat	2	2
Liiklusküü	3	3

VASTAVALT KÜS. 6 VALITUD VASTUSTELE:

7. Mis tegevuste/üritustega seda läbi viiakse? Palun kirjeldage:**8. Missugustes Maanteeameti poolt korraldatud liikluskasvatusalastes projektides Teie kool on sel või eelmisel õppeaastal osalenud?**

1. Vigurivänt
2. Must nukk
3. Selge pilt
4. Muu, mis?

9. Kas teie koolis on sel või eelmisel õppeaastal rakendatud koolitee ohtlike kohtade kaardistamist?

1. Jah
2. Ei

KUI „JAH“:

10. Millises kooliastmes? Milliste õppeainete raamides?

	Kooliaste	Õppeained
Põhikooli I aste (1.-3.kl.)	1
Põhikooli II aste (4.-6. kl.)	2
Põhikooli III aste (7.-9.kl.)	3
Gümnaasiumiaste	4

JALGRATTURIKOOLITUS**11. Kuidas oli möödunud õppeaastal korraldatud jalgratturikoolitus?**

Kool viis ise läbi	1
Kool ostis/hankis teenuse mujalt	2
Jalgratturikoolitust ei korraldatud	3

KUI KÜS.11=1 VÕI 2

12. Kus viiakse läbi jalgrattakoolitust?

Kooli ruumides, territooriumil	1
Autokooli ruumides, territooriumil	2
Muudes ruumides, territooriumil	3

13. Kas kohalik omavalitsus on toetanud jalgratturikoolitust?

1. Jah
2. Ei

14. Kui koolil on takistusi jalgrattakoolituse korraldamisega, siis missuguseid?

TAGASISIDE TULEMUSLIKKUSEST**15. Milliste vahenditega, meetmetega Te hindate liikluskasvatuse tulemuslikkust?**

A. Põhikooliastmes: _____

B. Gümnaasiumiastmes: _____

16. Kui tulemuslik on Teie arvates kooli liikluskasvatus viimastel aastatel? Hinnake, palun, 5-pallisel skaalal, kus parim hinne on 5:Põhikooliastmes:

	Väga hea				väga halb ei oska öelda		
Õpilaste teadmised	5	4	3	2	1	9	
Õpilaste oskused	5	4	3	2	1	9	
Õpilaste hoiakud	5	4	3	2	1	9	

Gümnaasiumiastmes:

	Väga hea				väga halb ei oska öelda		
Õpilaste teadmised	5	4	3	2	1	9	
Õpilaste oskused	5	4	3	2	1	9	
Õpilaste hoiakud	5	4	3	2	1	9	

KUI KÜS.16 MÕNEL REAL HINNE 1-3, SIIS:

17.Mida tuleks muuta, et liikluskasvatuse tulemused paraneksid?

ÕPPEVAHENDID

KÕIK VASTAJAD:

18.Missuguseid õppevahendeid kasutate liikluskasvatuse alases töös?

19. Kas olete viimase 2 aasta jooksul tellinud Maanteeametilt õppevahendeid liikluskasvatuse läbiviimiseks?

1. Jah
2. Ei
3. Ei oska öelda

KUI JAH KÜS.19:

20. Missuguseid õppevahendeid olete viimase 2 aasta jooksul tellinud Maanteeametilt?

KUI EI KÜS.19:

21.Miks Te ei ole tellinud viimastel aastatel Maanteeametilt liikluskasvatuse läbiviimiseks õppevahendeid?

1. Ei ole tundnud vajadust
2. Ei ole omanud infot selle kohta, mida pakutakse
3. Saame vajalikke vahendeid mujalt, kust?
4. Ei teagi sellisest võimalusest
5. Muu põhjus, palun selgitage:

22. Missugustest liikluskasvatuseks vajalikest õppevahenditest Te tunnete puudust?

ÕPETAJATE INFORMEERITUS

23. Kas Teie kooli õpetajad on osalenud koolitee ohtlike kohtade kaardistamise täiendkoolitusel?

1. Jah
2. Ei

KUI „JAH“:

24.Mitu õpetajat on sellel koolitusel osalenud?

25.Missugusest liikluskasvatuse alasest infost, täiendõppest tunnete puudust?

PARTNERID

26. Kuidas Teid rahuldab info, mida edastab koolile Maanteeameti piirkondlik liikluskasvatuse osakond, järgmistes lõigetes: PALUN MÄRKIGE ÜKS VASTUS IGALE REALE

	rahuldab täiesti	pigem rahuldab	pigem ei rahulda	ei rahulda üldse	ei oska öelda
Õppematerjalid	1	2	3	4	5
Õppepäevad	1	2	3	4	5
Kampaaniad	1	2	3	4	5

27. Kuidas olete rahul Maanteeameti piirkondliku liikluskasvatuse osakonna tegevusega?

1. Väga rahul
2. Pigem rahul
3. Pigem ei ole rahul
4. Üldse ei ole rahul
5. Ei ole teadlik selle tegevusest
6. Ei oska öelda

KUI KÜS.27 VASTUSEVARIANDID 3-5:

28. Kui ei ole rahul, siis millega täpsemalt?

29. Kuidas osaleb kohalik omavalitsus Teie kooli liikluskasvatusalase tegevuse korraldamisel?

30. Kellega teete koostööd liikluskasvatuse alal? PALUN MÄRKIGE KÕIK SOBIVAD VARIANDID

1. Politsei
2. Maanteeamet
3. Autokoolid
4. MTÜ-d, palun nimeliselt:
5. Firmad, palun nimeliselt:.....
6. Muu, kes?.....
7. Koostööpartnereid ei ole
8. Ei oska öelda

31. Missugustelt instantsidelt ootaksite senisest suuremat abi liikluskasvatuse korraldamisel koolis? PALUN MÄRKIGE KÕIK SOBIVAD VARIANDID

1. Politsei
2. Maanteeamet
3. Kohalik omavalitsus
4. Autokoolid
5. Lapsevanemad
6. Muu, kes?
7. Ei oska öelda

32. Missugust abi vajaksite? (Kirjutage ka juurde, kellelt)

KOKKUVÕTTEKS

33. Millised on peamised probleemid ja takistused liikluskasvatuse läbiviimisel Teie koolis?

34. Mida soovite veel midagi lisada või soovitada seoses liikluskasvatuse läbiviimisega koolis?